

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

วิทยานิพนธ์

ของ

ดาวรุ่ง อากรพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**CONDITIONS OF EDUCATION MANAGEMENT OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS
UNDER LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN NONGBUNMAK DISTRICT,
NAKHONRATCHASIMA PROVINCE**

Daorong Arpornpong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

March 2015

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวดาวรุ่ง อภรพงษ์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์จำเริญ อุ้นแก้ว)

.....กรรมการ
(ดร. สาทิต ผลเจริญ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ดร. สุรัชย์ ปิยานุกูล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สมคุณา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา		
ผู้วิจัย	ดาวรุ่ง อารพวงษ์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร. สาธิต ผลเจริญ		ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประเภทที่สังกัดของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในกรอบงานมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 64 คน และคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 3 ลักษณะ คือแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามแบบปลายเปิด แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.9855 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่า Independent Samples t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ หนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ และควรกำหนดอัตราของครูผู้ดูแลเด็กให้เพียงพอกับจำนวนเด็กตามเกณฑ์ที่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างเตาเผาขยะที่ถูกสุขลักษณะ ก่อสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม และจัดหาเครื่องเล่นสนามให้เพียงพอ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการศึกษาควรมีการกำกับนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ควรเปิดโอกาสให้ชาวบ้าน ชุมชน ผู้ปกครองเด็ก เข้ามามีบทบาทในการเฝ้าผลการปฏิบัติงานของครูผู้ดูแลเด็ก

TITLE Conditions of Education Management of Child Development Centers under Local Administrative Organizations in Nongbunmak District, Nakhonratchasima Province

AUTHOR Daorung Apornpong

THESIS ADVISORS Dr.Satit Pholcharoen Major Advisor
Assistant Professor Dr.Piyaporn Siripanumas Co-advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2015

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the conditions of education management of child development centers under local administrative organizations in Nongbunmak District, Nakhonratchasima Province, 2) to compare education management of child development centers, divided by positions and local administrative organization types according to the opinions of personnel in local administrative organizations and committees of child development centers in six aspects of the standard of child development center implementation as follows: child development center management, personnel, building, environment and safety, academic and curriculum activity, participation and support, and early childhood development network promotion. The samples were 47 personnel of local administrative organizations and 87 committees of child development centers, selected through the table of Krejcie and Morgan. The instrument of this study was a 3- part questionnaire, including checklist, rating scale, and open form with the reliability of .9855. The statistics used were frequency, percentage, mean and standard

deviation. The hypotheses were tested by independent samples t-test. The results of the study were as follows:

1. The conditions of education management of child development centers under local administrative organizations both in overall and each aspect were at a much level.

2. The comparison of conditions of education management of child development centers under local administrative organizations in Nongbunmak District, Nakhonratchasima Province could be summarized as follows:

2.1 The comparison of conditions of education management of child development centers under local administrative organizations in Nongbunmak District, Nakhonratchasima Province, divided by positions in local administrative organizations and committees of child development centers in overall was statistically significant difference at .05 level.

2.2 The comparison of conditions of education management of child development centers under local administrative organizations in Nongbunmak District, Nakhonratchasima Province, divided by types of local administrative organizations ; municipality and subdistrict administrative organization in overall was not different.

3. The additional suggestions about the education management of child development centers under local administrative organizations in Nongbunmak District Nakhonratchasima Province were that; 1) Personnel and management - the directors should allocate more budget sufficiently for education and provide numbers of

teachers enough for children based on the standard framework of child development center implementation; 2) Building, environment and safety - the budget should be allocated to construct the sanitary incinerators, bathrooms and toilets, and playgrounds enough for children; 3) Academic and curricular activity - the personnel who are responsible for education should control, supervise and monitor the teaching and learning activities constantly; 4) Participation and support - the child development centers should provide opportunities for people in the community and parents to participate in assessment of teachers' implementation.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์จำเริญ อุ่นแก้ว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.สาธิต ผลเจริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ และ ดร.สุรชัย ปิยานุกูล ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อยและขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นายสุเมธ ทิศกลาง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะไก้ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา นายสมศักดิ์ ดวงกระโทก ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 นางสาวอุษา ยิ่งนารัมย์ ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลเมืองบุรีรัมย์(บ้านบัว) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณนายกเทศมนตรีเทศบาลหนองหัวแรด นายกเทศมนตรีเทศบาลแหลมทอง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในอำเภอหนองบุญมากทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัย และขอขอบบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณประ โยชน์และคุณงามความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบบูชาพระคุณแด่บิดามารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บูรพาจารย์ คณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดทั้งครอบครัวที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ดาวรุ่ง อภกรพงษ์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา.....	9
การจัดการศึกษาทั่วไป.....	9
การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	12

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ.2545-2559).....	13
นโยบายด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง	17
แนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	17
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	19
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	25
สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	59
บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก	
จังหวัดนครราชสีมา.....	61
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66
งานวิจัยในประเทศ.....	66
งานวิจัยต่างประเทศ.....	71
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	98
สมมติฐานของการวิจัย.....	98
วิธีดำเนินการวิจัย.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	100
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม	105
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	114
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย.....	118
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	120
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	122
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	134
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	137

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ข้อมูลจำนวนประชากรอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา.....	63
2.2 ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา.....	64
2.3 ข้อมูลงบประมาณในการจัดการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา.....	65
2.4 ข้อมูลครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา.....	66
3.1 จำนวนประชากร จำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ตำแหน่ง หน้าที่ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา.....	74
3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ตำแหน่ง หน้าที่ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา.....	75
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	82
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน.....	84
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายข้อ.....	85
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร โดยรวมและรายข้อ.....	86
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมและรายข้อ	87

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ.....	89
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมและรายข้อ.....	90
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายข้อ.....	91
4.9 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัด นครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง.....	93
4.10 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด.....	94
4.11 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา	95

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม เด็กช่วงวัยแรกเกิดถึง 6 ปี เป็นช่วงที่มีอัตราการเจริญเติบโตในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสูงสุด ถือเป็นจังหวะทองของการวางรากฐานการพัฒนาในทุกด้านให้กับเด็ก การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่เด็กวัยนี้มีความสำคัญมาก เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้และมีความต้องการที่จะเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว การอบรมปลูกฝังสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัยได้เจริญเติบโตเต็มศักยภาพในช่วงนี้ จะเป็นรากฐานที่ดีที่จะให้เด็กได้เจริญเติบโตเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดี เติบวฉลาด คิดเป็น ทำเป็นและมีความสุขมากกว่าการปลูกฝังสร้างเสริมในช่วงอื่น ดังนั้น ครอบครัวและกระบวนการเรียนรู้มีส่วนพัฒนาศักยภาพของสมอง จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเด็ก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ต่อเนื่องถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนในท้องถิ่นตามความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดรูปแบบของการจัดการศึกษาไว้ 3 รูปแบบคือ การจัดการศึกษาในระบบ การจัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้ทุกรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับหน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการนำนโยบายและแนวทางของการจัดการศึกษา คือสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาในระบบให้กับเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่มีสถานศึกษา ซึ่งตามบทบัญญัติในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดบทบัญญัติในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พุทธศักราช 2542 กำหนดให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (3-5 ปี) เป็นหน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องกระทำ (สำนักการศึกษาท้องถิ่น. 2545 : 5) ทั้งนี้ องค์กรปกครองท้องถิ่นจึงได้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเอง และรับถ่ายโอนจากหน่วยงานอื่น อาทิ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพัฒนาชุมชนมากขึ้นแตกต่างกันไปตามแต่ความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น โดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่ดำเนินการ ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งจะต้องยึดหลักแนวทางในการจัดการศึกษา ดังนี้ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท 2) ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย 3) พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย 4) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข 5) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ม.ป.ป.ค : 7 - 8)

สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาในปฐมวัยยังมีปัญหามากมายโดยเฉพาะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งในปีการศึกษา 2553 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). 2553 : 2-7) ได้รายงานสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปีงบประมาณ 2553 ว่า สถานเลี้ยงเด็กและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยจัดระบบการเลี้ยงดูยังไม่เหมาะสม ใช้กฎระเบียบบังคับเด็กเป็นการขัดขวางต่อการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของเด็ก มีการสอนหนังสือและให้การบ้านมากมายทำให้เด็กเครียดและไม่มีเวลาวิ่งเล่นตามประสาเด็กส่งผลกระทบต่อบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต ผู้ที่จะตั้งสถานอบรมเลี้ยงดูเด็กและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องผ่านการฝึกอบรมในการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้อง เช่น จิตวิทยา วัยเด็ก การเรียนปนเล่น บทบาทสมมุติ การเป็นพี่เลี้ยงที่ให้ความรักแก่เด็กเหมือนพ่อแม่ ไม่บังคับ ชมเชยหรือลงโทษเด็ก โดยไม่เหมาะสม เพื่อให้เด็กมีอิสระเหมือนอยู่บ้าน สถานศึกษาต้องเน้นการออกกำลังกาย การให้เด็กเล่นตามประสาเด็ก การเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ไม่เน้นการสอนหนังสือ และไม่ควรรีบบังคับเด็กหรือจัดสอนพิเศษอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้ยังมีผลวิจัยทางการแพทย์ (นิตยา คชภักดี และคณะ. 2545 : 69) พบว่าเด็กปฐมวัยของไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีการพัฒนาล่าช้าไม่สมวัย โดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุแสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสเรียนรู้และขาดการเลี้ยงดูที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงปัญหา มีการเฝ้าระวังและดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ทุกกลุ่ม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการและศักยภาพของเด็ก ปัญหาของสังคมอีกประการหนึ่ง

ที่มีผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยของไทยคือ ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพพลานามัยและการพัฒนา ตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ปัญหาการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างๆ จากภายนอก ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต (กรมวิชาการ. 2546 : 2)

การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ประเมินความพร้อมใน การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับ นโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะ การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 25)

จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในด้านการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลังจากได้รับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานต่างๆ ยังคงมีปัญหาในการบริหารจัดการที่ยังขาดประสิทธิภาพในหลายด้าน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย เทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 9 แห่ง ได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 11 แห่ง ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจิตรประสงค์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสารภี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านพระ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดหนองหัวแรด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลไทยเจริญ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะไไ้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบุญนาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบุญนาก ม.7 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองหวาย ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก ว่ามีสภาพการ ดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับใด ซึ่งผลในการวิจัยในครั้งนี้จะได้นำไป แก้ไขปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้นไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประเภทที่สังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน
2. ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามความคิดเห็นของบุคลากร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวกับการดำเนินงาน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. ได้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา
3. ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปประยุกต์ใช้พัฒนาปรับปรุงและให้ผูมีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่ง การจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ใน 6 ด้าน ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2553 : 2)

- 1.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.2 ด้านบุคลากร
- 1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
- 1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- 1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- 1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้วิจัยครั้งนี้ จำนวน 251 คน ประกอบไปด้วย นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้าส่วนการศึกษา จำนวน 7 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 9 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 11 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 44 คน และ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 160 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้การสุ่มจากประชากร จำนวน 160 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางเครจซีเมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้าส่วนการศึกษา จำนวน 7 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 9 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 11 คน ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 26 คน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 87 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าส่วนการศึกษานักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก

3.1.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา 6 ด้านคือ

3.2.1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ด้านบุคลากร

3.3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

3.3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

3.3.5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

3.3.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งประกอบไปด้วยการดำเนินงาน 6 ด้านดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการบริหารงาน ประกอบไปด้วย การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การให้บริการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และส่งเสริมการพัฒนารเรียนรู้ ด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบไปด้วย งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เงินงบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 ด้านบุคลากร หมายถึง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีศักยภาพในการศึกษาอบรม ได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ ในที่นี้ หมายถึง นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าส่วนการศึกษา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

1.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตัวอาคารรวมทั้งความปลอดภัย ในที่นี้ หมายถึง ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดมาตรฐานสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับคุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจน การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน หมายถึง การกำหนด มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชน ทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงานและผู้ปกครองประชาชนที่เข้าร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ปัญหา ร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

1.6 ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรม เลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3 - 5 ปี ใน ที่นี้ หมายถึง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัด นครราชสีมา

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ใน การบริหารจัดการ บริการสาธารณะตามกฎหมาย ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา มี 2 ประเภท คือ เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล

4. บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกได้ ดังนี้

4.1 นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

4.2 ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง พนักงานประจำที่เป็นข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น โดยเป็นหัวหน้างานบริหารภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

4.3 ผู้อำนวยการกองการศึกษา หมายถึง พนักงานส่วนตำบล โดยเป็นหัวหน้างานบริหาร ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ของเทศบาล ตำบล อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

4.4 หัวหน้าส่วนการศึกษา หมายถึง พนักงานส่วนตำบล โดยเป็นหัวหน้างานบริหาร ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง หัวหน้าส่วนการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

4.5 นักวิชาการศึกษา หมายถึง พนักงานส่วนตำบลที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ ปฏิบัติหน้าที่ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หมายถึง นักวิชาการศึกษาหรือ ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัด นครราชสีมา

4.6 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือ บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและ แต่งตั้งจากครูผู้ดูแลเด็กเพื่อปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรและการดำเนินงานในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก หมายถึง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ หนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

4.7 ครูผู้ดูแลเด็ก หรือ ผู้ที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กและจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กให้มี พัฒนาการสมวัย หมายถึง ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล ตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาคัดเลือก และแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและ สนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ หนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

6. ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบล กับ องค์การบริหารส่วน ตำบล อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

7. สถานภาพตำแหน่ง ได้แก่ สถานภาพในการปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา แบ่งออกได้ ดังนี้

7.1 บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาได้ค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาตามลำดับ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาทั่วไป

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี

(พ.ศ.2545-2559)

นโยบายด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง

แนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา

1. การจัดการศึกษาทั่วไป

การศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคนให้เกิดคุณธรรมนำความรู้ สำนานันท์ สันติวิธี มีวิถีประชาธิปไตย มีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์และความเป็นคนไทย บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ เกิดการสร้างสังคมภูมิปัญญา รักษา และพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา การรักษาวรรณกรรม

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้นำไปสู่ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขัน ด้วยความสำคัญของการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและพัฒนาชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 : 15, 23) จึงมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษา ดังนี้ มาตรา 49 บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครอง และส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ และ มาตรา 80 บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคมการสาธารณสุขการศึกษา และวัฒนธรรม ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทยมีระเบียบวินัยค่านึงประ โยชน์ส่วนร่วม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งเป็นที่มาของการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 : 5 - 9)ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของวงการศึกษไทยได้สรุปสาระแนวทางการจัดการศึกษา ดังนี้

1.1 หมวดที่ 1 บททั่วไป

ความมุ่งหมายและหลักการ มีเจตนารมณ์ที่จะให้มีการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในการจัดการศึกษาจะต้องยึดหลัก 3 ประการ ดังนี้

1.1.1 ต้องจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

1.1.2 ต้องเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.1.3 ต้องมีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ส่วนการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลัก ดังนี้

1.1.3.1 มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายด้านปฏิบัติ

1.1.3.2 มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.3.3 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพ การศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

1.1.3.4 มีการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.1.3.5 ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

1.1.3.6 การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น องค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ

1.2 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

1.2.1 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและ โอกาสเสมอกัน ในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่ายสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มี ผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและ โอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น พิเศษ

1.2.2 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่ให้บุตรหรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับความศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนให้ได้รับการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

1.3 หมวด 3 ระบบการศึกษามีจัดการศึกษามีสามรูปแบบดังนี้

1.3.1 การศึกษาในระบบเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตรระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่ แน่นนอน

1.3.2 การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็น เงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

1.3.3 การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองตาม ความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และ โอกาสโดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้

2. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันแนวคิดของการกระจายอำนาจในการบริหารงานของรัฐบาลกลางมุ่งเน้นการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการมากขึ้น ส่วนกลางเพียงกำหนดนโยบายในภาพรวมเป็นสำคัญรวมทั้งแนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาของชาติทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550 : 258) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ดังนี้ มาตรา 289 บัญญัติไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542 : 2 - 22)

มาตรา 4 บัญญัติไว้ว่า สถานพัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาเช่นเดียวกับ โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

มาตรา 18 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย ให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 41 บัญญัติไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 บัญญัติไว้ว่า ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐได้โอน

ภารกิจในการจัดการศึกษา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดการทั้งหมดตาม ความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการ

3. แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี

(พ.ศ. 2545– 2559)

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 – 2559) ได้กำหนดให้มีวัตถุประสงค์หนึ่งคือ พัฒนาคอนอย่างรอบด้าน และสมดุล เพื่อเป็นฐานหลัก ของการพัฒนา โดยมีแนวนโยบายเพื่อการดำเนินการ คือการพัฒนาคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ให้มีโอกาสดำเนินการเข้าถึงการเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยอายุ 0 – 5 ปี ทุกคนต้องได้รับการ พัฒนา และเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งได้วางกรอบการ ดำเนินงานการพัฒนา และเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา และการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยใน รูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความรู้ในการเลี้ยงดูลูกแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้ง ผู้ที่เตรียมตัวเป็นพ่อแม่

3.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพัฒนารากฐานพัฒนาการของทุกชีวิตอย่างเหมาะสม โดยนโยบายเสริมสร้างสังคมเข้มแข็ง ด้าน ครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ กำหนดดังนี้

3.2.1 จัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน บริการต่างๆ ทั้งทางด้านสุขภาพการ วางแผนและแก้ไขปัญหาครอบครัว

3.2.2 สนับสนุนให้มีศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานใน ชุมชนและสถานประกอบการ นโยบายด้านการศึกษาที่เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยง ธรรมในการบริหารการจัดการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ถึงอุดมศึกษา นอกจากนี้รัฐจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรง หรือมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบคลุม ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีส่วนในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ทั่วถึง และได้มาตรฐานเท่าเทียมกันดังกล่าว ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกำหนดบทบาทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและการจัดการศึกษา ดังนี้

วิสัยทัศน์

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถ บูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามหลักแห่ง การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นการมีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา คือ

“การศึกษาสร้างความสุข มุ่งคุณภาพ รั้งศิลปวัฒนธรรม นำเทคโนโลยี มีภูมิทัศน์สวยงาม โดยมีนโยบายการจัดการศึกษา ดังนี้

1. นโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งรัดจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน

ภารกิจจัดการศึกษาท้องถิ่น

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนา และวางรากฐานชีวิตการเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา บุคลิกภาพและสังคม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบการงานอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และมีความสำนึกในความเป็นไทย

3. การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริมสนับสนุน พัฒนา ความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4. การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชน แก่เด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

5. การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

1) เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

3) เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมการสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษา ทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น

5) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกายและฝึกฝน กีฬาร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬา นันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

6) เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาด โอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุน การประกอบอาชีพให้มีงานทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

7) เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

สรุปได้ว่า การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การจัดการศึกษา ทั้งในและนอกระบบ โรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มุ่งหวังให้เด็กทุกคนได้รับพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม และเติบโตตามศักยภาพ เหมาะสมตามวัย

4. นโยบายด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มีแนวนโยบายการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สิน ในประเทศจากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาและจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษาในฐานะที่ความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีมาตรการสำคัญ ดังนี้ (สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2544 : 17 - 18)

- 1) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม
- 2) สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา
- 3) สนับสนุนเงินอุดหนุนการศึกษาที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตามความเหมาะสมและความจำเป็น
- 4) สนับสนุนเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐให้เท่าเทียมกัน
- 5) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ตามความเหมาะสมและความจำเป็น
- 6) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น
- 7) จัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
- 8) ให้มีระบบการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวทางการศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก
- 9) ให้ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

10) สนับสนุนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่น ให้สถานศึกษา สามารถและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

11) ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ โดยการสนับสนุนการอุดหนุน และใช้มาตรการลดหย่อน หรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

สรุปได้ว่า จากการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำมาอธิบายเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงแนวนโยบายการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเงินงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ใน การดำเนินงานจัดการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย คือการเริ่มชีวิตในเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปในหมู่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญช่วงหนึ่งของชีวิตที่สมองมีการเจริญเติบโตมากกว่า ทุกๆ ช่วงอายุและเป็นช่วงที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการปูพื้นฐานทักษะต่างๆ ให้แก่เด็ก เพื่อมีความพร้อมในการที่จะพัฒนาในระดับต่อไป ดังนั้น การจัดการศึกษาปฐมวัย พัฒนาขึ้นมาโดยแนวคิดต่อไปนี้

1. แนวคิดพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครอง

ส่วนท้องถิ่น. 2547 ข : 4 - 7)

1.1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคน จะเติบโตและมีลักษณะการพัฒนากันแตกต่างกันไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ขวบ พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและ

พัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อนเช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้เกี่ยวข้องเข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น และเด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่เกิดก่อนที่จะมาเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี มีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์จิตใจ สังคมและลักษณะนิสัย เด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น ในการจัดการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จึงถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและ วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกัน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยถือว่าผู้ดูแลเด็กจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนผู้ดูแลเด็กควรเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานที่เหมือนหรือต่างจากตน ได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า แนวพื้นฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วยแนวคิด 4 ประการคือ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม ผู้ดูแลเด็กต้องเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษาโดยคำนึงถึง

ความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็น ประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มี โอกาสในการพัฒนาตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ นำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง

2. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 ก : 8 - 10) เด็กที่มี อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบ นั้นเป็นหลักการที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเพื่อ โอกาส ในการพัฒนาเด็กทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเน้น การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบครัวเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล และเน้นเด็กเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ตามความเป็นอยู่ จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ให้กับเด็กยังเปิดโอกาสให้เด็ก ได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่าน กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ ต่างๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการ ประสานความร่วมมือจากครอบครัวชุมชน และสถานศึกษา

2.1 แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2547 ข : 8 - 10)

2.1.1 การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและ ประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็ก จะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อย โอกาส และเด็กพิเศษ

2.1.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กซึ่งควรอยู่ในสภาพ ที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียนต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายมี โอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กมี โอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ ตนเองสภาพแวดล้อมใกล้ตัวและ โลกที่เด็กอยู่รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

2.1.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งผู้ดูแลเด็ก

ต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยที่ผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่ารู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบเพื่อจะได้วางแผนสร้างภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสม ผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

2.1.4 การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัย

2.1.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนเองและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

2.1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กและครอบครัวเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่และผู้ปกครองเด็ก ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัย จะต้องประกอบด้วยการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็ก และครอบครัวเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

2.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย มีดังนี้ (กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข. 2546 : 6 - 11) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กควรมี

ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก เป็นผู้ที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ต้องจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และช่วยเหลือในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มและพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสม ด้วยการจัดประสบการณ์ทางสังคมให้เด็กได้เข้าร่วม ควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก และตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรปฏิบัติตนให้มีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดในขณะ ให้การดูแลเด็กเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ จากการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพและความปลอดภัย การจัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกในศูนย์เด็กเล็กควรให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจของเด็ก ทั้งเป็น รายบุคคลและเป็นกลุ่มเล็กๆ ผู้ดูแลเด็กควรเข้าใจ และให้การยอมรับเด็ก มีความรู้ในด้านจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็กเข้าใจธรรมชาติของเด็กและยอมรับว่าเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน และควร พยายามจัดกิจกรรม ให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคนให้มากที่สุดผู้ดูแลเด็กไม่ควรตั้ง ความหวังในตัวเด็กสูงเกินความเป็นจริง ไม่ควรคาดหวังในสิ่งที่เป็นไปไม่ได้เช่นจะสอนให้เด็กเก่ง ทุกคน ผู้ดูแลเด็กควรมุ่งหวังให้เด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตามควรแก่วัย และอรรถภาพของเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2.2.1 ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ควรจัดให้เด็กปฐมวัย กิจกรรมการเล่นและ สันทนาการที่ผู้ดูแลเด็กจัดให้กับเด็กปฐมวัย นอกจากเป็นการเตรียมความพร้อมทางร่างกาย ที่ทำให้เด็กแข็งแรงแล้วยังทำให้เด็กได้พัฒนาการรับรู้ การพูด การฟัง ความจำความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ จินตนาการ และความพร้อมทางด้านอารมณ์ ซึ่งสามารถทำผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ได้ ดังนี้

2.2.1.1 กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยฝึกทักษะใน การฟังจังหวะ พัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ฝึกการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และเพื่อความสนุก เพลิดเพลินเช่น ทำท่าทางประกอบเพลงเคลื่อนไหวร่างกายตามข้อตกลง เด็กวัยนี้กล้ามเนื้อใหญ่ เจริญเติบโต โดยเฉพาะส่วนแขน ขา ลำตัว การสอนกิจกรรมควรหนักไปทางการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ เช่น ส่วนแขนและ ขา เด็กวัยนี้ชอบทำตามใจตนเอง การฝึกให้จังหวะให้กับเด็ก นักการศึกษาเชื่อว่า จะช่วยให้เด็กเกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนวิชาต่างๆ ต่อไป เช่น ทางด้านภาษา สังคม ฯลฯ นอกจากนี้ในขณะที่เรียนอยู่ใน โรงเรียนจะไม่มีปัญหาวิงชนผู้อื่น หรือสิ่งของต่างๆ ใน โรงเรียน นอกจากนี้ยังเชื่อว่าจะมีผลต่อชีวิตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ ควรเริ่มจากการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระไม่ควรมีระเบียบวิธีการยุ่งยากมากมายนัก เช่น ให้เด็ก ได้กระจายอยู่ภายในห้องและเคลื่อนไหวอย่างอิสระ ผู้ดูแลควรให้เด็กได้แสดงออกด้วยตนเองอย่าง อิสระ และเป็นไปตามความนึกคิด ให้เด็กได้แสดงเลียนแบบในเรื่องต่างๆ เช่นชีวิตครอบครัว ชีวิต ในโรงเรียน กิจกรรมตามธรรมชาติ นอกจากนี้ผู้ดูแลเด็กควรกำหนดจังหวะสัญญาณนัดหมาย

ในการเคลื่อนไหวต่างๆหลังจากเด็กได้ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ควรให้เด็กได้พักผ่อน ผู้ดูแลเด็ก อาจให้เด็กนอนเล่นบนพื้นภายในห้อง หรือนั่งพักใต้ต้นไม้ ในกรณีที่ออกมาทำกิจกรรมในสนาม

2.2.1.2 กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และ ประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จัก การแบ่งปันและ การรอคอยรู้จักปรับตัว และการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เด็กจะได้รับการพัฒนา ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา กิจกรรมดังกล่าวได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้นดินน้ำมัน การพับ ฉีก ตัดปะ กระดาษ เป็นต้น การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้มีทุกวัน โต๊ะสำหรับทำกิจกรรม ควรเป็น โต๊ะรวมที่เด็กสามารถล้อมวงกันทำงานได้ มีโอกาสใช้ของร่วมกัน หากเด็กทำไม่ถูกต้อง ผู้ดูแลเด็กต้องบอกให้เด็กแก้ไขอย่างไรตรงไหน แต่ควรใช้คำถามที่จะช่วยให้เด็กคิดหาคำตอบเอง ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความภูมิใจและมีความมั่นใจในตนเอง สำหรับการประเมินผลเด็กควรพิจารณา ในด้านพัฒนาการและจุดประสงค์อื่น เช่น ความสามารถตามวัย ลักษณะของเส้นที่ลากการ แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากกว่าประเมินจากความสวยงาม และเหมือนของจริง การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงประโยชน์ ของเด็กที่จะได้มากที่สุด ส่วนจำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นอยู่กับ แต่ละห้องถื่น

2.2.1.3 กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และ กล้ามเนื้อมัดเล็กทำให้เด็กรู้จัก ระวังอันตรายจากการเล่นทั้งของตนเองและผู้อื่นรู้จักการเล่นและ ปรับตัวเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้รับความสนุกสนาน และผ่อนคลายความเครียด กิจกรรมกลางแจ้ง เช่นการเล่นอิสระ การเล่นเกมกลางแจ้ง เป็นต้น การจัดสนามเด็กเล่นจะต้องจัดสภาพแวดล้อม ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเป็นสถานที่เด็กจะสามารถทำกิจกรรมการเล่นได้ทุกแห่ง ดังนั้น จึงต้องจัดสถานที่ให้มีบรรยากาศที่จะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการเล่นและการกระทำซึ่ง จะเป็นการช่วยเสริมพัฒนาเด็กทุกด้านเครื่องเล่นควรเป็นสิ่งช่วยฝึกทักษะให้แก่เด็กหลายอย่าง วิธีการเล่นที่ปลอดภัย สามารถให้เด็กเล่นรวมกันได้หลายคน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก

2.2.1.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น การซักถามจากประสบการณ์และจากภาพปฏิบัติจริง การเล่านิทาน เป็นต้น กิจกรรมนี้จะช่วยฝึก ทักษะในการฟังและพูด ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา กล้าแสดงความคิดเห็นฝึกทักษะในการคิด การสังเกต และการเปรียบเทียบ ลักษณะกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่จัดให้เด็ก ในการสอนเนื้อหา ให้แก่เด็กเล็กไม่อาจสอนในลักษณะบรรยายให้ฟังดังเช่น เด็กโต เพราะความเข้าใจนามธรรมนั้น ยากสำหรับเด็กวัยนี้ ดังนั้นต้องจัดเป็นกิจกรรมที่เด็กวัยนี้สนใจ เช่น การเล่านิทาน ร้องเพลง หรือ กิจกรรมที่ให้เด็กเรียนรู้เองจากของจริงเช่น การสังเกตพืช สัตว์ ของใช้ในชีวิตประจำวัน อาชีพของ

บุคคลต่างๆในชุมชน เป็นต้น

2.2.1.5 กิจกรรมเสรี ได้แก่ การเล่นเกมต่างๆ เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก ตัวต่อ ตามจินตนาการ เป็นต้น กิจกรรมนี้ จะช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสำรวจ สังเกต และการปฏิบัติจริง ส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลการจัดให้เด็กเล่นเกมต่างๆ ผู้ดูแลเด็กควรให้เด็กมีประสิทธิที่จะเลือกเข้าเล่นตามใจชอบ เด็กอาจเลือกเพียง 1 มุม หรืออาจหลายมุมก็ได้ ผู้ดูแลเด็กทำหน้าที่เป็นเพียงผู้คอยดูแลห่างๆ หากมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าไปช่วย เช่น ช่วยอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟัง หรือขณะเด็กเล่นบทบาทสมมุติอาจมีคำสนทนาที่เด็กยังไม่เข้าใจผู้ดูแลอาจเพิ่มเติมให้ในโอกาสอันควร

1) มุมบ้านปกติเด็กจะเล่นกันเป็นหมู่ อาจเป็นบุคคลต่างๆในครอบครัว หรือเลียนสภาพอื่นๆที่เด็กพบเห็นมา การเล่นเกมบทบาทสมมุติจะช่วยให้เด็กเข้าใจโครงสร้างของสังคมดีขึ้น ช่วยให้เรียนรู้ว่าในสังคมของครอบครัว ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย นอกจากนี้ยังมีเพื่อนบ้านและบุคคลในชุมชน เช่น ตำรวจ ทหาร พยาบาล การที่เด็กเล่นด้วยกันจะทำให้มีการพัฒนาด้านภาษา เด็กจะพูดจาโต้ตอบกันอยู่ตลอดเวลา เด็กจะได้คำศัพท์ใหม่เพิ่มเติม นอกจากนี้เด็กจะได้รับการพัฒนาทางด้านอารมณ์ และสังคม โดยเด็กจะเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นรู้จักอดกลั้น รู้จักปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน เด็กจะฝึกปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ตลอดเวลาที่เล่น

2) มุมบล็อกมุมนี้จะช่วยให้เด็กเรียนรู้รูปร่างต่างๆ เช่น สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม การฝึกประสาทสัมผัสตากับมือ ฝึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เด็กมีความอิสระในการใช้ความคิดในการก่อสร้างให้เป็นรูปใด ๆ ก็ได้ บล็อกที่จัดไว้ให้เด็กเล่นควรมีปริมาณเพียงพอสำหรับเด็กผู้ดูแลเด็กคอยสังเกตการณ์เล่นของเด็กด้วย นอกจากนี้ควรฝึกให้กับเด็กเก็บของเข้าที่เมื่อการเล่นสิ้นสุดลงโดยแยกบล็อกออกเป็นพวก ตามลักษณะรูปร่างและขนาดเป็นการสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบ

3) มุมหนังสือ เพื่อให้เด็กมีความคุ้นเคยกับหนังสือ และมีลักษณะนิสัยรักการอ่าน จึงต้องมีการจัดมุมนี้ ผู้ดูแลเด็กเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้ใกล้ชิด ควรหาเวลาอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟัง และต้องฝึกให้เด็กรู้จักรักและถนอมหนังสือ ตลอดจนการเก็บหนังสือเข้าที่ให้เรียบร้อยเมื่อใช้แล้ว

4) มุมธรรมชาติหรือมุมวิทยาศาสตร์ เป็นมุมที่ช่วยฝึกให้เด็กมีความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เป็นคนช่างสังเกตรักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอยู่ ผู้ดูแลเด็กจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญช่วยส่งเสริมให้เด็กมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น การนำเมล็ดถั่วเขียวมาเพราะโดยวางในแก้วที่มีสำลีชุบน้ำอยู่ เด็กจะเฝ้าดูการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา จนกระทั่งเมล็ดถั่วเขียวค่อยๆงอกขึ้นมาเป็นถั่วงอกมุมต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงแนวการจัดกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายให้เด็ก

ได้พัฒนาครบทุกด้านเป็นสำคัญ มุมที่จะให้ประสบการณ์แก่เด็กอาจมีมากขึ้นหรือน้อยลงแล้วแต่สภาพความสังคมของเด็กและเด็กจำเป็นต้องรับประสบการณ์ด้านใดบ้าง ผู้ดูแลเด็กจะต้องเพิ่มเติมให้ แต่ประสบการณ์เหล่านั้นจะต้องช่วยพัฒนาเด็กได้ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2.2.1.6 กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมการเล่นที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานการศึกษาเพื่อฝึกความพร้อมในการเรียนวิชาต่างๆ ในชั้นประถมศึกษาต่อไป โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้ใช้สติปัญญาสังเกต คิดหาเหตุผลและแก้ปัญหา ตลอดจนเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก และประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา รู้จักแบ่งปัน การรอคอย เช่น การต่อภาพ จับคู่ภาพเหมือน เป็นต้นเด็กควรมีโอกาสได้เล่นเกมการศึกษาทั้งเล่นคนเดียว และเล่นเป็นกลุ่ม เพราะนอกจากเป็นการจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการตามวัยแล้ว เกมการศึกษายังช่วยฝึกทักษะความพร้อมทางร่างกาย เซาว์ปัญญา อารมณ์ สังคมอีกด้วย เกมแต่ละชุดจะต้องจัดทำกล่องใส่เป็นชุดๆ เด็กควรจะได้เล่นเกมครบทุกชุด เนื่องจากแต่ละชุดมีจุดมุ่งหมายต่างกัน ผู้ดูแลเด็กควรเดินดูขณะเด็กเล่นเพื่อคำแนะนำเมื่อเด็กเล่นเกมผิด และฝึกให้เด็กได้ปฏิบัติจนเป็นนิสัยว่าเมื่อเล่นเสร็จจะต้องเก็บเกมลงกล่องเป็นชุดๆ เพื่อฝึกความรับผิดชอบ

2.3 การกำหนดตารางกิจกรรมของเด็ก มีดังนี้ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2546 : 11 - 12)

การกำหนดตารางกิจกรรมควรคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับมากที่สุดส่วนการจะจัดกิจกรรมใดนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของท้องถิ่น และความมุ่งหมายของแผนการจัดประสบการณ์ที่เตรียมไว้

07:30 – 08:45 น. รับเด็กจากผู้ปกครอง

08:45 – 09:00 น. เข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ ตรวจร่างกาย อบรมมรรยาท

09:00 – 09:15 น. กิจกรรมเคลื่อนไหว

09:15 – 09:30 น. เข้าห้องน้ำ ล้างมือ รับประทานอาหารว่าง ดื่มนม

09:30 – 09:50 น. กิจกรรมสร้างสรรค์

09:50 – 10:20 น. กิจกรรมกลางแจ้ง

10:20 – 10:40 น. กิจกรรมเสริมประสบการณ์

10:40 – 11:00 น. เกมการศึกษา

11:00 – 11:30 น. เสริมเรื่องมรรยาทบนโต๊ะอาหาร เข้าห้องน้ำล้างมือรับประทานอาหารกลางวัน

12:00 – 15:00 น. เสริมเรื่องการแปร่งฟัน อาบน้ำ ดื่มนม นอนกลางวัน

15:00 – 15:30 น. เข้าห้องน้ำ ล้างมือ รับประทานอาหารว่าง ดื่มน้ำ

15:30 – 15:45 น. ทำความสะอาดร่างกายเพื่อเตรียมรอผู้ปกครองมารับ

15:45 – 16:30 น. เล่นกิจกรรมเสรี รอผู้ปกครองรับกลับบ้าน

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยผู้ดูแลเด็กควรมีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก เป็นผู้ที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์ต้องจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และเหมาะสมตามวัย

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 4-58)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กอายุระหว่าง 3-5 ปี มีฐานะเทียบเท่าสถานศึกษา เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของส่วนราชการต่างๆ ที่ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด กรมการศาสนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมการพัฒนาชุมชนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (เด็ก 3 ขวบ) รับถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติซึ่งต่อไปนี้ เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนัก และให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยา ล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพและได้มาตรฐาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อไป สำหรับมาตรฐานดังกล่าว ได้รวบรวม และจัดทำขึ้น

จำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทั้ง 6 ด้าน ผู้วิจัยขอนำเสนอในรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารบุคคล

1.1 ด้านการบริหารงาน

1.1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีความพร้อมด้านงบประมาณ อาคาร สถานที่ และกำหนดให้มีโครงสร้างส่วนราชการรวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ ได้แก่ ส่วน/กอง/สำนักการศึกษาโดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1.1.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่จะเข้ารับบริการไม่น้อยกว่า 20 คน

1.1.1.2 จัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

1.1.1.3 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.1.4 จัดทำแผนดำเนินงาน ได้แก่ สำรวจสำมะโนประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี แผนรับนักเรียน การจัดบุคลากร การจัดชั้นเรียนและการงบประมาณ เป็นต้น

1.1.1.5 จัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.1.6 รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบกรณีที่ไม่มีสถานที่ก่อสร้างเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สถานที่ก่อสร้างและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1.2 การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.1 จัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.2.2 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาเสนอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.2.3 จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.4 จัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.5 รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการ

ปกครองท้องถิ่นทราบ

1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.3.2 นำผลการประชาคมพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.3.3 จัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุด

ภาคเรียน

1.3.4 รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.4 การให้บริการการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนาเป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนี้

1.4.1 ระยะเวลาการเรียนรู้ในรอบปีการศึกษา เริ่มต้นปีการศึกษาในวันที่ 16 พฤษภาคม และสิ้นปีการศึกษาในวันที่ 15 พฤษภาคม ของปีถัดไป โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดภาคเรียนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 230 วัน และปิดภาคเรียนปกติในรอบปีการศึกษา ดังนี้

1.4.1.1 ภาคเรียนที่ 1 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 16 พฤษภาคม วันปิด

ภาคเรียน วันที่ 11 ตุลาคม

1.4.1.2 ภาคเรียนที่ 2 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 1 พฤศจิกายน วันปิดภาคเรียน วันที่ 1 เมษายน ของปีถัดไป หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

1.4.1.3 กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดและปิดภาคเรียนแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ตามข้อ 1.1 สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

1.4.1.4 การกำหนดระยะเวลาเรียนรู้ การเปิดและปิดภาคเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศ

1.5 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่

1.5.1 อาหารกลางวัน

1.5.2 อาหารว่าง

1.5.3 เครื่องนอน

1.5.4 อาหารเสริม

1.5.5 วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และวัสดุครุภัณฑ์

1.5.6 การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปีโดยบุคลากรทางการแพทย์ และ
สาธารณสุข

1.5.7 บริการอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม เช่น เป็นศูนย์ 3 วัย และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

1.6 การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือใกล้เคียงได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.7 จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กเล็กมีการพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย และศักยภาพของเด็กแต่ละคน ตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.8 กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อประชุม สัมมนาฝึกอบรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วัน หากเป็นเหตุพิเศษ ที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะให้ผู้บริหารองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นตั้งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้ทำคำสั่งปิดเป็นหนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่สั่งปิด

1.9 ในระหว่างปิดภาคเรียน หรือปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามข้อ (8) ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคำสั่งให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กหรือพนักงานจ้างอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเตรียมการด้านวิชาการ หลักสูตรการจัดการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก สื่อ นวัตกรรม วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อม หรือการพัฒนาศูนย์ในด้านต่าง ๆ หรืองานด้านการศึกษาปฐมวัยอื่นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้ง โดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมจากชุมชนและผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

1.9.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

1.9.2 ผู้นำทางศาสนา

1.9.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.9.4 ผู้แทนชุมชน

1.9.5 ผู้แทนผู้ประกอบการ

1.9.6 ผู้แทนผู้ดูแลเด็ก

ให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธาน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง และให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอำนาจดังนี้

1.9.6.1 กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.9.6.2 เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.9.6.3 เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.9.6.4 พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริการงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.9.6.5 พิจารณาเสนอแผนงาน โครงการ และงบประมาณในการส่งเสริม และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.9.6.6 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.9.6.7 ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของบุคลากร ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.9.6.8 ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มีกฎหมายระเบียบหรือตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับการ อุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ เงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

1.2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้ จ่ายดังนี้

1.2.1.1 อาหารเสริม (นม)

1.2.1.2 อาหารกลางวัน

1.2.1.3 ค่าตอบแทน และค่าครองชีพ

1.2.1.4 เงินประกันสังคม ของบุคลากร

1.2.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา

1.2.1.6 ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล

1.2.1.7 ทุนการศึกษาโดยดำเนินการเบิกจ่ายรายการต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม

หลักเกณฑ์การจัดสรร

1.2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีการจัดหา งบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2.1 จัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อ นำเข้าสู่ แผนพัฒนาการศึกษา และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอขอความเห็นชอบ จากสภาท้องถิ่น

1.2.2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

1.2.2.3 จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี

1.2.2.4 จัดทำแผนจัดหาพัสดุ และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

1.2.3 การบริหารงานบุคคล

กรณีที่เป็นพนักงานจ้าง

1.2.3.1 การสรรหา / เลือกสรร และการปรับสถานภาพให้องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสรรหา และเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยยึดหลักสมรรถนะ ความเท่าเทียมในโอกาส และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญด้วยกระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใสเพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คณะกรรมการสรรหา/เลือกสรร และการปรับสถานภาพ ประกอบด้วย

1. ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็น

ประธาน

2. ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา เป็นกรรมการ

3. หัวหน้าสำนักปลัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและ

เลขานุการ

4. ให้นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้านการศึกษา ในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสม

1.2.3.2 การพัฒนาบุคลากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการ

ปฐมนิเทศหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็ก ที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ มีการอบรม และศึกษาดูงาน มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการส่งเสริมสนับสนุนการให้ทุนการศึกษา พัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2. ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา ตลอดจนบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อาทิ เช่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหารและผู้ทำความสะอาด เป็นต้นจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็ก ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ โดยบุคลากร

ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานให้การศึกษาและพัฒนาการสำหรับเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น ดังนี้

2.1 ด้านคุณสมบัติ

2.1.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองการศึกษา ควรมีความสำคัญ ดังนี้

2.1.1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานด้านการให้การศึกษา และพัฒนาการเด็กเล็ก

2.1.1.2 มีนโยบายแผนและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานที่ชัดเจน ในการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

2.1.2 บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร และผู้ทำความสะอาด ควรมีความสำคัญ ดังนี้

2.1.2.1 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีสถานภาพเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไปหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และควรมีความสำคัญ ดังนี้

1) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไปสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษา หรือปฐมวัย หรือปริญญาทางการศึกษา หรือทางวิชาชีพสาขาอื่นๆ ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นรับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2) มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

3) มีความรู้เรื่องโภชนาการ และอาหารเป็นอย่างดี

4) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรม

อันดี

5) ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

6) ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

7) แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

2.1.3 ผู้ดูแลเด็ก มีวุฒิการศึกษาตามที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับพนักงานจ้างที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1.3.1 มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไป ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

2.1.3.2 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

2.1.3.3 ไม่มีประวัติการกระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

2.1.3.4 ไม่เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

2.1.3.5 แพทย์ให้การรับรองว่ามีสุขภาพจิตดี สุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ และไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด

2.1.3.6 มีระดับวุฒิภาวะ และบุคลิกลักษณะเหมาะสม ทั้งด้านจิตใจ อารมณ์สังคม มีความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยน เชื่อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กเล็กอย่างเหมาะสม

2.1.3.7 เป็นบุคคลที่มีความรักเด็ก มีอุปนิสัยสุ่มเยือกเย็น และมีความขยันอดทน

2.1.3.8 มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.2 ด้านบทบาทหน้าที่

2.2.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.2.1.1 สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.1.2 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล สถานที่ และฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

2.2.1.3 จัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณในการจัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งจัดทำยุติขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

2.2.1.4 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.1.5 จัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.1.6 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและ
พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

2.2.1.7 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มี
คุณภาพ และถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.2.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแล
บุคลากร และการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนงานที่วางไว้
อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และด้วยความเรียบร้อย เกิดประโยชน์ต่อเด็กมากที่สุด

2.2.3 ผู้ดูแลเด็ก ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.2.3.1 ปฏิบัติหน้าที่ตามกิจวัตรของเด็กเพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโต
มีพัฒนาการทุกด้านตามวัย

2.2.3.2 ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในลักษณะบูรณาการเชิงสร้างสรรค์
กล่าวคือ ให้เด็กได้พัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และจริยธรรมไปพร้อมๆ กัน โดยให้โอกาสเด็ก
เรียนรู้จากสิ่งของ และผู้คนที่อยู่รอบข้าง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหว
การเล่น และการลงมือกระทำ ดังนั้น ผู้ดูแลเด็กจะต้องส่งเสริมให้โอกาสเด็กได้พัฒนาอย่างเต็มที่
รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเด็กด้วยคำพูด และกิริยาท่าทางที่นุ่มนวล อ่อนโยน แสดงความรักความ
อบอุ่นต่อเด็ก

2.2.3.3 สังเกต และบันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม พัฒนาการต่างๆ
ของเด็ก เพื่อจะ ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งปกติ และผิดปกติที่เกิดขึ้นกับเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่
การค้นหาสาเหตุ และวิธีการแก้ไขได้ทันที่

2.2.3.4 จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมใน
การพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารให้สะอาด มีความปลอดภัย และ
เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

2.2.3.5 ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิก
ในครอบครัว ตลอดจนเป็นสื่อกลางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง
และสมาชิกในครอบครัว เพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และ
ต่อเนื่อง

2.2.3.6 มีการพัฒนาตนเองในทางวิชาการ และอาชีพ ใฝ่หาความรู้ และ
พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนี้

1) การพัฒนาความรู้ทางวิชาการ และทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาหาความรู้ การเข้ารับการอบรมเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ การติดตามความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ และเทคโนโลยีโดยอาศัยสื่อที่หลากหลาย รวมทั้งการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนประสบการณ์การศึกษาดูงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและการจัดตั้งชมรมเครือข่ายสำหรับผู้ดูแลเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ดูแลเด็ก

2) การพัฒนาด้านบุคลิกภาพ เช่น การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์สังคม จิตใจ และจริยธรรม โดยเน้นการพัฒนาตนเอง การรู้จักตนเอง และผู้อื่น การสื่อสาร และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

2.2.3.7 รู้จักใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูล ความรู้ และเครือข่าย

การปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และแหล่งข้อมูลต่างๆ ในชุมชน ดังนี้

1) หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงมหาดไทย (กรมการพัฒนาชุมชน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยราชภัฏ) กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต) กระทรวงวัฒนธรรม (กรมการศาสนา) กระทรวงกลาโหม (กองทัพเรือ) เป็นต้น

2) องค์กรเอกชน สมาคม และมูลนิธิต่าง ๆ เช่น สมาคม YWCA มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก มูลนิธิช่วยเหลือเด็กยากจน ซี ซี เอฟ ในประเทศไทย สภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (สอศย.) องค์การยูนิเซฟ เซฟเดอะชิลเดรน ยู เอส เอ สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ สหทัยมูลนิธิ มูลนิธิดวงประทีป เป็นต้น

3) แหล่งข้อมูลความรู้ในชุมชน เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็กในนิคมต่างๆ สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน) องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างๆ โรงเรียนประถมศึกษาในชุมชน ศูนย์สื่อประจำหมู่บ้านของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์บริการสาธารณสุข ศูนย์สงเคราะห์

เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน (กรุงเทพมหานคร) ข้าราชการครู หรือข้าราชการอื่นๆ ซึ่งเป็นผู้ทรงความรู้ หรือที่เกษียณอายุแล้ว เป็นต้น

4) ผู้ประกอบอาหาร ควรมีบทบาทหน้าที่ในการประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะถูกอนามัย และโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งการแต่งกายสะอาดเรียบร้อย การจัดสถานที่เตรียมและปรุงอาหาร จัดเครื่องสุขภัณฑ์เครื่องครัวสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย และมีการจัดการขยะถูกสุขลักษณะ

5) ผู้ทำความสะอาด ควรมีบทบาทหน้าที่ในการทำความสะอาด ดูแลรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งภายใน และภายนอกอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 ด้านรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้แก่บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้ง โดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสม โดยจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ประกอบการผู้ดูแลเด็ก อย่างละไม่น้อยกว่า 1 คน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่ง

2.3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารจัดการโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์ มีนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ที่นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย เป็นประธาน ยกเว้นศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดที่รับถ่ายโอนจากกรมการศาสนาให้เจ้าอาวาสหรือผู้ที่ เจ้าอาวาสมอบหมายเป็นประธาน

2.3.3 การบริหารงบประมาณและการบริหารงานบุคคล เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย และมาตรฐานทั่วไป หรือหลักเกณฑ์ที่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนด

2.3.4 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ประเมินผู้ดูแลเด็กผู้ประกอบอาหารและผู้ทำความสะอาดในด้านความรู้ความสามารถให้เป็นไปตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด และเสนอผลการประเมินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบการพิจารณาคัดเลือกต่อไป

2.4 ด้านการบริหารจัดการพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษา ก็ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ประกอบกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดให้การศึกษาปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษา เป็นหน้าที่ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนผู้ปกครองได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพจึงควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

2.4.1 นโยบาย จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (อายุ 3 – 5 ปี) ด้วยความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาสการเตรียมความพร้อม และพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพ ตลอดจนเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง และเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับ ที่สูงขึ้นต่อไป

2.4.2 เป้าหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และด้วยความร่วมมือของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ

2.4.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กได้รับการดูแลที่ถูกสุขลักษณะ และได้รับการฝึกฝนพัฒนาตามวัยและเต็มตามศักยภาพ
- 2) เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุกๆ ด้านแบบองค์รวม ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 3) เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด และพัฒนาความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นฐานในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กได้อย่างถูกวิธี
- 4) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน ให้สามารถร่วมกันวางแผน และดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้

5) เพื่อแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองที่มีรายได้น้อย ให้สามารถออกไปประกอบอาชีพได้โดยสะดวก และเป็นการกระจายโอกาสในการพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

6) เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างเหมาะสม และมีคุณภาพ

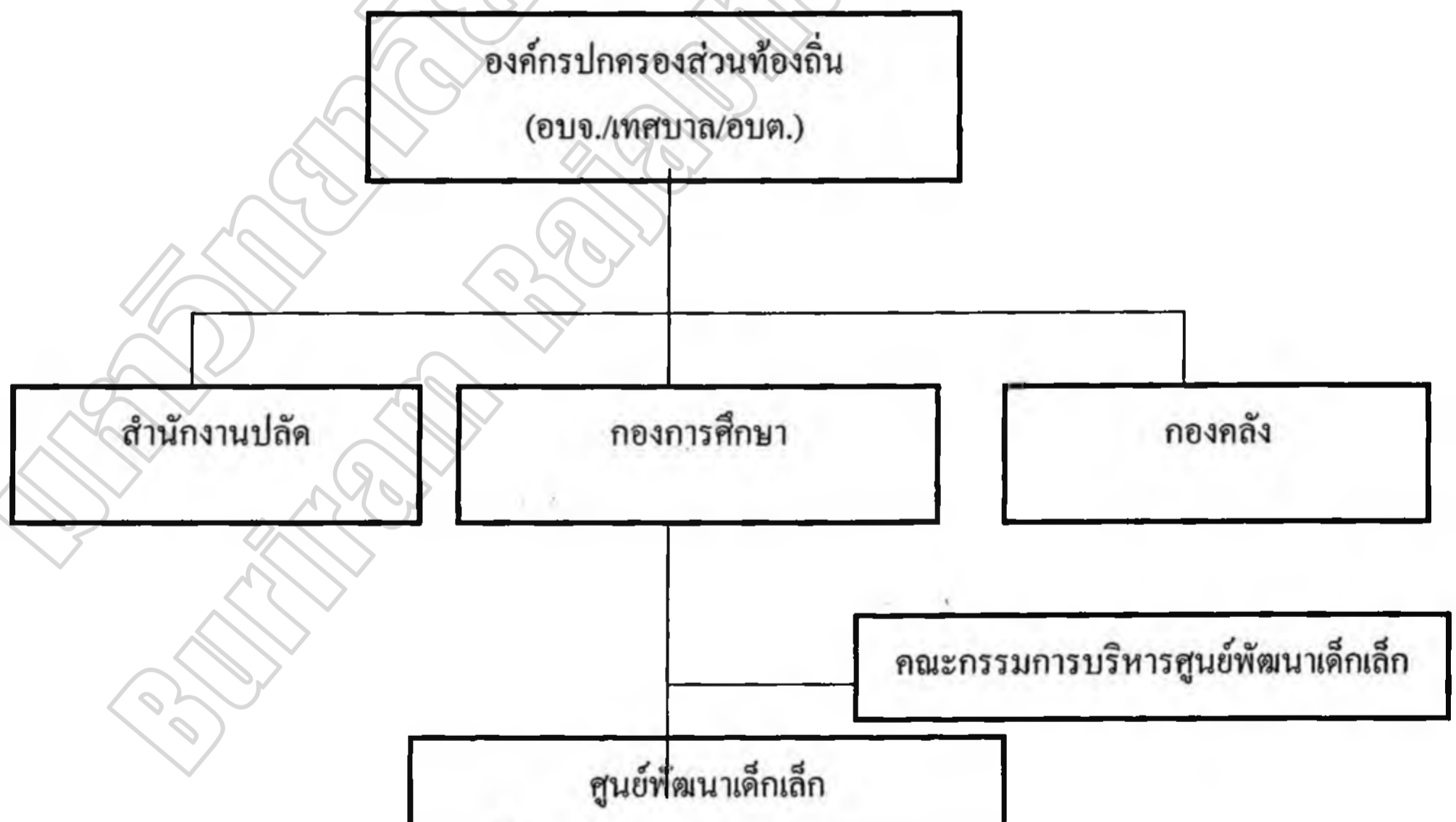
2.4.3 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมี สถานที่ อาคารและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.4.3.1 สำรวจความต้องการของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชนในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ความต้องการให้จัดตั้งศูนย์
- 2) ความต้องการในการส่งเด็กเข้าเรียน ควรมีเด็กที่รับบริการ อายุ 3-5 ปี ไม่น้อยกว่า 20 คน ขึ้นไป

3) ความต้องการให้ศูนย์จัดบริการ ฯลฯ

2.4.3.2 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่มา (กระทรวงมหาดไทย. ม.ป.ป. : 10)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาขอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาหรือพนักงานจ้างที่มีคุณสมบัติเพื่อแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์รับผิดชอบการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.4.3.3 จัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และขออนุมัติเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำบัญชีเพื่อขอรับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นต่อไป (ตัวอย่างแผนปรากฏในภาคผนวก)

2.4.3.4 จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอขอรับงบประมาณในการดำเนินการจากผู้มีอำนาจอนุมัติ (ตัวอย่างโครงการปรากฏในภาคผนวก)

2.4.3.5 จัดทำระเบียบ/ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำระเบียบ หรือข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ตัวอย่างระเบียบ/ข้อบังคับปรากฏในภาคผนวก)

2.4.3.6 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกาศให้สาธารณชนทราบ (ตัวอย่างประกาศปรากฏในภาคผนวก)

2.4.3.7 การยุบ / เลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เมื่อจำนวนเด็กเล็กที่รับบริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดชั้นเรียนและกิจกรรมการเรียน หรือกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปเป็นแห่งเดียวกัน ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้พิจารณาเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณายุบเลิกหรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น ตามความจำเป็น และเหมาะสม โดยผ่านความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น และเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิก หรือรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้รายงานจังหวัดและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

2.5 แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะต้องคำนึงถึงขอบข่ายของงานสายการบังคับบัญชาและระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องบริหารจัดการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยจะต้องจัดให้มีการประเมินตนเองทุกปี เพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งนั้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้การดูแล และพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานควรพิจารณาจัดแบ่งงาน

ที่จะต้องปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ให้ครอบคลุมลักษณะงาน ต่อไปนี้

1. งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
2. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
3. งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
4. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

ทั้งนี้ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบงานดังกล่าวโดยแบ่งและมอบหมายงานตามความถนัด ความสามารถ และลักษณะของงานที่ต้องดำเนินการทั้ง 5 งานอย่างไรก็ตาม ในการจัดแบ่งงานดังกล่าวควรคำนึงถึงความพร้อม และศักยภาพของแต่ละศูนย์ฯ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กอาจรวมลักษณะงานวิชาการและงานกิจการนักเรียนเป็นงานกลุ่มเดียวกัน และ/หรือรวมลักษณะงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กับงานธุรการ การเงิน พัสดุ เป็นกลุ่มงานเดียวกัน เป็นต้น การบริหารงานทั้ง 5 งาน ให้มีคุณภาพมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. งานบุคลากรและการบริหารจัดการมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 1.1 สรรหา หรือจัดจ้างบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็กมีจำนวนตามความจำเป็นและสอดคล้องกับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น หัวหน้าศูนย์ ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ผู้ทำความสะอาด โดยใช้หลักเกณฑ์การสรรหาตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด ยกเว้นกรณีศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์วัด/มัสยิดเป็นผู้พิจารณาสรรหาและแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดจ้าง

- 1.2 กำหนดจำนวนอัตรากำลังบุคลากร และเงินเดือน ค่าจ้าง

ค่าตอบแทนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

- ผู้ดูแลเด็ก จำนวนกำหนดเป็นสัดส่วนต่อเด็กเล็ก 1 : 20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป ให้เพิ่มผู้ดูแลเด็กอีก 1 คน

- ผู้ประกอบอาหารกำหนดจำนวนได้ตามความจำเป็นเหมาะสมตามฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ผู้ทำความสะอาดกำหนดจำนวนได้ตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ศูนย์ฯ ขนาดเล็ก (จำนวนเด็กไม่เกิน 200 คน) มีอัตราไม่เกิน 2 คน ศูนย์ฯ ขนาดใหญ่ (จำนวนเด็กตั้งแต่ 200 คนขึ้นไป) มีอัตราไม่เกิน 4 คน ตามฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- กำหนดอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สิทธิหรือสวัสดิการ
อื่นที่พึงได้รับตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ ดังนี้

ก) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาภาคบังคับและมัธยมศึกษาปีที่ 6 กำหนด
อัตราเดือนละ ไม่น้อยกว่า 4,880 บาท หากมีประสบการณ์ในการทำงาน เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยมาแล้ว 5 ปี และมีหนังสือรับรอง กำหนดอัตราเดือนละ ไม่น้อยกว่า 5,530 บาท

ข) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือผู้ที่มี
วุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กำหนดอัตราเดือนละ ไม่น้อยกว่า 5,530 บาท

ค) ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป
สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือปริญญาอื่น ที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น
รับรองกำหนดอัตราเดือนละ ไม่น้อยกว่า 7,630 บาท

ง) สิทธิหรือสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้
ให้กำหนดไปตามอัตราที่กฎหมายนั้นกำหนด

- กำหนดการจัดชั้นเรียนห้องละ ไม่เกิน 20 คน หากมีเศษเกิน 10
คน ให้จัดเพิ่มได้อีก 1 ห้อง

1.3 จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง
ค่าตอบแทนสวัสดิการอื่นที่พึงได้รับตามที่มีกฎหมายบัญญัติ ตลอดจนการพัฒนาบุคลากร

1.4 กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก

1.5 จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ และทะเบียนประวัติบุคลากร

1.6 นิเทศ อบรม และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถใน
หน้าที่ความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง

1.7 บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอื่นๆ ผู้บริหารองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติตามมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหาร
จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดไว้

2. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานด้าน
อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดไว้

3. งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรกำหนดไว้

4. งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ให้ถือปฏิบัติตาม
มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

5. งานธุรการ การเงิน และพัสดุ มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

5.1 งานพัสดุ เป็นการจัดทำ จัดซื้อ จัดหาและจำหน่ายทะเบียนพัสดุ รวมทั้งเสนอความต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

5.2 งานธุรการ และสารบรรณ ได้แก่ การจัดทำข้อมูลสถิติ จัดทำทะเบียนหนังสือรับ-ส่ง การควบคุมและจัดเก็บเอกสาร การจัดทำประกาศและคำสั่ง การจัดทำทะเบียนนักเรียน การรับสมัครนักเรียน

5.3 งานการเงิน ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การทำบัญชีการเงินการเบิกจ่ายเงิน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะถือปฏิบัติเกี่ยวกับรายรับ - จ่ายตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6. ให้สำนัก/กองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ และมาตรฐานที่กำหนด กรณีเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการบริหารและดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดในมาตรฐานด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด รวมทั้งระเบียบและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

1) ด้านบุคลากร

(1) แนวคิดการบริหารงานบุคลากร

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ความหมายของการบริหารงานบุคลากรการบริหารบุคลากรมีคำที่ใช้อยู่หลายคำ เช่น การบริหารงานบุคคล การจัดการงานบุคคลและการบริหารงานการเจ้าหน้าที่ เป็นต้น ซึ่งเป็นความหมายเดียวกันคือ การบริหารบุคลากรและมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

บุญช่วย ศิริเกษ (2540 : 3) หมายถึง การทำให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยการดำเนินการตามกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้บริหารจะต้องอาศัยอำนาจหน้าที่ ภาวะผู้นำ ทักษะทางการบริหาร และความรู้ทางการบริหารด้วย

ประพันธ์ สุริหาร (2542 : 10) หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบระเบียบและใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมหรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยความพยายามหรือการกระทำของคนอื่น

พิเศษฐ์ สุทธิวิวัฒน์ (2540 : 9) หมายถึง เป็นกระบวนการที่ดำเนินการ หรือจัดการเกี่ยวกับตัวบุคคล ที่จะนำมาใช้ในองค์การที่มีอยู่แล้วโดยใช้ศิลปะในการที่จะให้ได้มาซึ่ง ผลงาน และบริการจากการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านั้นมากที่สุด ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

สมจิต มาไข่ (2540 : 10) หมายถึง เป็นการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้ได้คนที่เหมาะสมกับงานตามวัตถุประสงค์และความต้องการของหน่วยงานจึงเป็นกระบวนการ ที่เกี่ยวเนื่องกันเป็นลูกโซ่ ตั้งแต่การวางแผน นโยบาย การกำหนดแผนและความต้องการด้านบุคลากร การสรรหาการเลือกสรร การพัฒนา การกำหนดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูล การประเมินผล การปฏิบัติงานการเลื่อนตำแหน่ง การโอนย้าย และการพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร

สรุปว่า งานบุคลากรเป็นงานสำคัญงานหนึ่ง ที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ ในการ ดำเนินการเพราะงานบุคลากรเป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพได้การบริหารบุคลากร เป็นกระบวนการเกี่ยวกับบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลดี มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับงาน เข้ามาทำงานให้ได้ผลดีที่สุด โดยหน่วยงานสามารถดึงดูด อนุรักษ์ และพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ทั้งนี้ เพื่อให้ หน่วยงานสามารถทำภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามความมุ่งหมาย

2. ความสำคัญของการบริหารงานบุคลากร

อำนาจ แสงสว่าง (2540 : 3-4 อ้างถึงใน พเยาว์ แสนบูรณ. 2547 : 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานบุคคล ดังนี้ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ได้รับการจัดอันดับ ความสำคัญให้เป็นพลังอำนาจใหม่ และมีเกียรติยศชื่อเสียงซึ่งเป็นส่วนประกอบโครงสร้างองค์การ คือฝ่ายจัดการทรัพยากรมนุษย์ก่อให้เกิดประโยชน์ที่องค์การพึงได้รับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ดี ทำให้เกิดผลดังนี้

1. ช่วยพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวางแผน
2. ช่วยจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสมกับประเภทและชนิดของงานที่ต้องทำและปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้
3. ช่วยพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน
4. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่บุคลากรทุกระดับภายในองค์กร
5. ช่วยพัฒนาสังคมภายในองค์กรให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

เสนาะ ตีเขาว์ (2543 : 15-18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานบุคคลไว้ว่า ความจำเป็นที่ต้องมีการบริหารงานบุคคลเพราะว่า

1. มีการแข่งขันกันมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในสังกัดเศรษฐกิจและการเมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทของลูกจ้างและนายจ้าง
2. เกิดจากกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของรัฐ
3. ความซับซ้อนทางเทคโนโลยีและระบบการบริหารงานสมัยใหม่
4. พลังของสหภาพแรงงานเมื่ออำนาจของรัฐเข้ามาแทรกแซงกิจกรรมของธุรกิจผู้ใช้แรงงานก็รวมพลังเพื่อต่อรองกับฝ่ายนายจ้าง
5. องค์การมีความซับซ้อนมากขึ้น
6. บทบาทของฝ่ายบริหารเปลี่ยนไปจากเดิม
7. ความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์มีมากขึ้น

ประชุม รอดประเสริฐ (2547 : 59 อ้างถึงใน ประสงค์ เอี่ยมเวียง. 2548 :

11) ได้กล่าวว่าคนนับเป็นปัจจัยสำคัญและแตกต่างไปจากปัจจัยอื่นๆ เพราะคนเป็นปัจจัยเดียวที่มีชีวิตจิตใจมีความรู้เป็นผู้สร้าง เป็นผู้ใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรอื่นๆ ขององค์การ โดยในการใช้ทรัพยากรอื่นๆ อาจก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ หรือเป็นการทำางายยอมเป็นไปได้ทั้งสองทาง ฉะนั้นคนในองค์การจึงเป็น ได้ทั้งผู้สร้างองค์การให้ก้าวหน้า หรืออาจเป็นผู้ทำลายองค์การ หากคนไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง

กิติมา ปรีดีดิลก (2542 : 117) ได้กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการบริหาร เพราะเมื่อได้เลือกสรรคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำงานแล้วเมื่อเวลาผ่านไป บรรดาความรู้ต่างๆ ก็ลดน้อยลงไป ประกอบกับวิทยาการต่างๆ เจริญขึ้น รวมทั้งเทคนิคการทำงานได้เปลี่ยนไป เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบันและจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากร

พนัส หันนาคินทร์ (2546 : 132) ได้กล่าวว่า การบริหารบุคลากรจะต้องกระทำเป็นการต่อเนื่องอย่างไม่มีวันจบสิ้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนและ ปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อผลงานของสถาบันเองและทั้งเพื่อสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานที่ปรารถนาจะได้รับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานนั้น ๆ อันถือได้ว่าเป็นความต้องการพื้นฐานโดยทั่วไปของมนุษย์ทุกคน

จากความหมายข้างต้นดังกล่าวมาแล้วนั้นพอสรุปได้ว่าการบริหารบุคลากรมีความสำคัญมาก เพราะว่าถ้าบุคลากรมีความรู้ ความสามารถมีทักษะมีประสบการณ์มาก

มีความชำนาญความเชี่ยวชาญจะสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น และปฏิบัติงานในหน้าที่ การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดประสงค์

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย

3.1 ด้านอาคารสถานที่

3.1.1 ที่ตั้งสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม และต้องไม่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมี หรือ สารพิษมลภาวะทางอากาศ แสง และเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมี มาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

3.1.2 จำนวนชั้นของอาคาร ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีจำนวน ชั้นไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัย และอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสม และความสูงของตัวห้อง ไม่ควรมีน้อยกว่า 2.40 เมตร นับจากพื้นถึง เพดาน

3.1.3 ทางเข้า-ออก และประตูหน้าต่าง ทางเข้า - ออกจากตัวอาคาร ต้องมี ความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจาก ตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใดๆ ขึ้น โดยอย่างน้อยต้องมี ทางเข้า - ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้น ควรมีความกว้าง ประมาณ 80 เซนติเมตร

3.1.4 ประตู หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง และความสูงของหน้าต่าง ควรอยู่ที่ประมาณ 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้น ให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้ บริเวณประตู - หน้าต่าง ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใดๆ มาปิดกั้นช่องทางลม และแสงสว่าง

3.1.5 พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัยและ เพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย โดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจ จัดแยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ ดังนี้

3.1.5.1 บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็น หลักอากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

3.1.5.2 จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป

3.1.5.3 อุปกรณ์เครื่องนอนต่างๆ มีความสะอาด โดยนำไปปิดฝุ่น ตากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3.1.5.4 จัดแยกเครื่องนอน หมอน ผ้าห่ม สำหรับเด็กแต่ละคน โดยเขียนหรือปักชื่อไว้ ไม่ใช้ร่วมกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

3.1.5.5 หมั่นตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่างๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับการนอน

3.1.6 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก ควรออกแบบให้มีพื้นที่ สำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระ การเล่นสร้างสรรค์หรือ การอ่านหนังสือ เล่นต่อแท่งไม้ที่ต้องการมุมเงียบ และมีพื้นที่สำหรับการเล่นที่เลอะหรือเปียกต้อง คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก โดยมีวัสดุอุปกรณ์ ที่ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมี อุปกรณ์ หรือเครื่องเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก

3.1.7 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับ จำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาด อย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

3.1.8 บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยาเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และเด็กต้องอยู่ในสายตาของผู้ดูแลตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัด ห้องพักเด็กป่วยเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

3.1.9 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจาก บริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ ต่างๆที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะอาด และความปลอดภัยเป็นหลัก

3.1.10 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณ ที่ใช้สำหรับทำความสะอาดตัวเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและ แปรงฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมี แสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก และพื้นไม่ลื่น

3.1.11 ห้องส้วมสำหรับเด็ก ต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็ก

โดยเฉลี่ย 1 แห่ง ต่อเด็ก 10 - 12 คน โถงต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก โดยมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นได้ง่ายมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกและพื้นไม่ลื่น หากมีประตู จะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจและมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก และไม่ควรไกลจากห้องพัฒนาเด็กหากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีที่ไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว ให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก

3.1.12 ห้องเอนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอน คำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.40 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

3.1.13 บริเวณพื้นที่เก็บสิ่งปฏิกูล จะต้องมียุ้งที่เก็บสิ่งปฏิกูลทั้งภายในและภายนอกตัวอาคาร โดยมีจำนวนและขนาดเพียงพอ ถูกสุขลักษณะ และมีการกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3.1.14 บันได ควรมีความกว้างแต่ละช่วง ไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ลูกตั้งของบันได สูงไม่เกิน 17.50 เซนติเมตรลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20.00 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นมีราวและลูกกรงไม่น้อยกว่า 90.00 เซนติเมตร มีราวเดี่ยว เหมาะสำหรับเด็กได้เกาะขึ้นบันได และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17.00 เซนติเมตรเครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเองโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ

3.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

3.2.1 ภายในอาคาร

3.2.1.1 แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมงเพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

3.2.1.2. เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป (ระหว่าง 60 – 80 เดซิเบล) อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

3.2.1.3 การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจก

หรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กอยู่ต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

3.2.1.4. สภาพพื้นที่ภายในอาคาร ต้องไม่ลื่น และไม่ชื้นแฉะ ควรเป็น พื้นไม้ หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

3.2.2 ภายนอกอาคาร

3.2.2.1 รั้ว ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า – ออกไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตรสภาพแวดล้อมและมลภาวะควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และ การจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3.2.2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3.2.2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีพอสมควร กับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่นๆ ได้ ก็ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจัดกิจกรรมกลางแจ้ง สำหรับเด็กในสถานที่อื่นๆที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัด หรือในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน (Lieberman, 1991)

3.2.2.4 ระเบียงต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

3.3 ด้านความปลอดภัย

3.3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

3.3.1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือ เครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

- 3.3.1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร
- 3.3.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง
- 3.3.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่างๆซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเสี้ยนไม้ หรือเหลี่ยมคม
- 3.3.1.5 จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับการปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พื้นมือเด็ก
- 3.3.1.6 ใช้วัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พื้นมือเด็ก
- 3.3.1.7 ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม
- 3.3.1.8 มีระบบการถือคประตูในการเข้า - ออกนอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด - ปิดได้ ควรมึกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด - ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้
- 3.3.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย
- 3.3.1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรงมั่นคงสำหรับวัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พื้นมือเด็ก
- 3.3.1.11 เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ ควรมึระดับความสูงและขนาดที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง
- 3.4 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน
- 3.4.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติภัยอย่างสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง
- 3.4.2 มีการฝึกอบรมบุคลากร ในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติภัย และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก
- 3.4.3 มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีตำรวจหน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันที่วงที่ กรณีเกิด

เหตุการณ์คับขัน หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย

3.4.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กประจำไว้ กรณีอาจต้องพาเด็กไปพบแพทย์

สรุป ได้ว่า อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาเด็กเล็ก และสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะจะส่งผลต่อสุขภาพของเด็กเล็กและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และสถานที่ที่ปลอดภัยจะลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุได้

4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาไปพร้อมๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน ดังนี้

4.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

4.1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

4.1.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

4.1.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข

4.1.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

4.1.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย

4.1.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

4.1.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

4.1.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

4.1.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

4.1.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

4.1.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

4.1.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

4.2 คุณลักษณะตามวัย เป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก มีดังนี้

4.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

4.2.1.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลด้วยมือ และลำตัวได้เดินขึ้นบันไดสลับท้ำได้ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้ ใช้กรรไกรมือเดียวได้ เป็นต้น

4.2.1.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสองเดินขึ้น ลงบันไดสลับท้ำได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย เป็นต้น

4.2.1.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ใ้รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง ขึ้น-ลงบันไดสลับท้ำได้อย่างคล่องแคล่ว เขียนรูป 22 สามเหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด ใช้ก้ำมเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัด กระดาษผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ

4.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

4.2.2.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้รับคำชม กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยง เป็นต้น

4.2.2.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเอง และผู้อื่น ชอบท้าทายผู้ใหญ่ ต้องการให้มีคนฟังคนสนใจ เป็นต้น

4.2.2.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่นยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง เป็นต้น

4.2.3 พัฒนาการด้านสังคม

4.2.3.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น) เล่นสมมติได้ รู้จักรอคอย เป็นต้น

4.2.3.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง เล่นร่วมกับคนอื่นได้ รอคอยตามลำดับก่อน - หลัง แบ่งของให้คนอื่น เก็บของเล่นเข้าที่ได้ เป็นต้น

4.2.3.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมาย ร่วมกับผู้อื่นได้ พบผู้ใหญ่รู้จักไหว้ ทำความเคารพ รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่ รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น

4.2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

4.2.4.1 อายุ 3 ปี ได้แก่ สำรวจสิ่งต่างๆ ที่เหมือนกัน และต่างกันได้ บอกชื่อของตนเองได้ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ ได้

สนใจนิทานและเรื่องราวต่างๆ ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองต่างๆ และแสดงท่าเลียนแบบได้ รู้จักใช้คำถาม “อะไร” สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่ายๆ เป็นต้น

4.2.4.2 อายุ 4 ปี ได้แก่ จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ บอกชื่อและนามสกุลตนเองได้ พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” เป็นต้น

4.2.4.3 อายุ 5 ปี ได้แก่ บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จัดหมวดหมู่สิ่งของได้ บอกชื่อ - สกุล อายุ ตนเองได้ พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง สนทนาโต้ตอบ - เล่าเรื่องได้ สร้างผลงานตามความคิดตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม นับปากเปล่าได้ถึง 20 เป็นต้น(3) การจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่น และการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง
 - 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
 - 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
 - 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
 - 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
2. แนวทางการจัดประสบการณ์
 - 2.1 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
 - 2.2 จัดประสบการณ์สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่วางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน สนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง และใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

4.2.5 การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

4.2.5.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

- 1) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
- 2) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
- 3) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที

4) กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

4.2.5.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน มีความครอบคลุมดังต่อไปนี้

- 1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี
- 2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ
- 3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือจึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย
- 4) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกายเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ
- 5) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกตจำแนกเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่ง ข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษาสถานประกอบการที่ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสม

กับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

6) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัด กิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรัก การอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลัก การจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้ พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัวโดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่น ต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

4.2.5.3 โภชนาการสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อ ร่างกายส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการ ควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ ได้แก่

หมู่อาหาร	หมู่อาหาร	ประโยชน์
หมู่ที่ 1 เนื้อสัตว์	ได้แก่ เนื้อสัตว์ต่างๆ เช่น หมู วัว เป็ด ไก่ กุ้ง ปลา เครื่องใน เช่น ตับ ปอด หัวใจ ไข่ต่างๆ ถั่วเมล็ดแห้งต่างๆ เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง และอาหารที่ทำจากถั่วนมและผลิตภัณฑ์จากนม	ช่วยเสริมสร้างและซ่อมแซมร่างกายส่วนที่สึกหรอ เครื่องในช่วยสร้างและบำรุงโลหิต นมช่วยสร้างกระดูกและฟันเนื้อสัตว์ประเภทอาหารทะเลช่วยป้องกันโรคคอพอก
หมู่ที่ 2 ข้าว แป้ง	ได้แก่ ข้าวต่างๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว แป้งต่างๆ เช่น แป้งข้าวเจ้า แป้งมันสำปะหลังและอาหารที่ทำจากแป้ง เช่น ก๋วยเตี๋ยว บะหมี่ ขนมหิน ขนมปัง หัวเผือก มันต่างๆ	ให้กำลังงานและความอบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีแรงเคลื่อนไหวทำงานได้
หมู่ที่ 3 ผักใบเขียว เหลือง	ได้แก่ ผักใบเขียวเหลืองและผักเป็นหัวต่างๆ เช่น ผักบุ้ง คะน้า ตำลึง ฟักทอง กะหล่ำปลี มะเขือต่างๆ	บำรุงสุขภาพทั่วไปให้แข็งแรงบำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตาเหงือกและฟัน สร้างและบำรุงโลหิต ช่วยให้ร่างกายใช้ประโยชน์จาก

		อาหารอื่น ได้เต็มที่ และมีเส้นใยเป็นกากช่วย ให้การขับถ่ายสะดวก
หมู่ที่ 4 ผลไม้ ต่าง ๆ	ได้แก่ ผลไม้สดต่างๆ เช่นมะละกอ กล้วย ส้ม มะม่วง ฝรั่งสับปะรด	ช่วยบำรุงสุขภาพ และป้องกันโรคต่างๆช่วย ให้ร่างกายสดชื่น บำรุงสุขภาพของผิวหนัง นัยน์ตา เหงือกและฟัน
หมู่ที่ 5	ไขมันจากสัตว์ และพืชได้แก่ ไขมัน จากสัตว์ เช่น มันหมูมันไก่ ไขมัน จากพืช เช่น น้ำมันถั่ว น้ำมันงา กะทิ	อาหารหมู่นี้ให้พลังงานสูงและให้ความ อบอุ่นแก่ร่างกาย ทำให้มีกำลังเคลื่อนไหว ทำงานได้ เป็นตัวช่วยละลายวิตามินหลาย ชนิดเพื่อการดูดซึมและนำไปใช้ประโยชน์

หมายเหตุ เด็กปฐมวัยควร ได้ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอทุก 45 นาที เพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็ม
ศักยภาพ

สรุป ได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดหาสื่อการเรียนรู้ซึ่ง
ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จะมีผลในการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเล็กให้พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์-
จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก

5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน

แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ควรดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ดังนี้

5.1 จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความ
จำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวน
ให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ

5.2 จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ต้นแบบเป็นระยะๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง
การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรม
นันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่าง
ศูนย์ฯและชุมชน

5.3 มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ต้นแบบให้ประชาชน และหน่วยงานต่างๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้โดย
การประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้าน
เด็ก ฯลฯ

5.4 มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่างๆของชุมชน เช่นสถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น

5.5 จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่างๆ ของหน่วยงาน ดังนี้

5.5.1 การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.5.2 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล

5.5.3 การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การภาครัฐอื่น

5.5.4 การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิหรือมีผู้อุทิศให้

5.6 จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครองของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ

5.7 จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่างๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำกับดูแลการบริหารงานเชิงนโยบายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสรุปได้ว่าการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ดังนี้ จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ เป็นระยะๆมีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงาน จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน และจัดให้มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุป ได้ว่า การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน จะส่งผลใน

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะชุมชนจะได้รับทราบข่าวสารกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรม มีการกิจกรรมร่วมกัน และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษา เพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

วัตถุประสงค์

6.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย

6.2 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก

6.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

แนวทางการปฏิบัติ

6.4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6.4.2 จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน นางทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ

6.4.3 ส่งแผนงาน และปฏิทินงานให้ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบ

6.4.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6.4.5 ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้

6.4.6 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.4.6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการงบประมาณและการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

6.4.6.2 ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย

6.4.6.3 ประเมินผลการพัฒนา

6.4.6.4 สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

สรุปได้ว่า การดำเนินงานด้านมาตรฐานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ดังนี้ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษา เพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สรุป มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนเกี่ยวข้อง 6 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
4. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
5. ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชน
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ล้วนเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษา สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทั้ง 6 ด้าน

สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้สรุปปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยเด็กที่มีอายุ 0-5 ปี ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 8-11)

1. ไม่สามารถบริการได้ครอบคลุมทั่วถึง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพขาดการประสานงาน ตลอดจนทิศทางการจัดการศึกษา
2. ขาดการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวม ต้องมีบูรณาการของงานต่างๆ ได้แก่ สภาพการศึกษาการปกป้องคุ้มครอง ความมั่นคงทางสังคม สวัสดิการ มีบุคลากรที่ต้องประสานงานด้านความรู้และทักษะระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับสากล
3. ขาดคุณภาพ ผลการสำรวจการจัดบริการพัฒนาเด็กวัย 3-5 ปี พบว่าค้อยคุณภาพทั้งในด้านการบริหารและการจัดการ ขาดคุณภาพในวิธีการเลี้ยงดูเช่น เข้าใจผิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ การเรียนรู้ให้เด็กท่องจำอย่างเดียว ไม่ส่งเสริมให้เด็กใช้ความคิดตั้งแต่เล็กๆ ให้เด็กนั่งอยู่กับที่ทั้งวัน การจัดหลักสูตรที่ตายตัว การเร่งการสอนอ่าน เขียน คณิตเลข บังคับให้เด็กทำการบ้านทุกวันขาดทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม การแก้ปัญหา การช่วยเหลือตนเองและวินัยสังคม
4. ขาดการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองในการเป็นพ่อแม่ที่ดีและวิธีรักลูกในทางที่ถูกต้อง
5. ขาดบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ขาดกระบวนการผลิตบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องเช่นขาดกุมารแพทย์ จิตแพทย์เด็ก นักจิตวิทยาเด็ก ครูด้านการศึกษปฐมวัย
6. ขาดการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกระบวนการในการผลิตครู และเตรียมบุคลากรที่จะมาทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย จะต้องเน้นการเสริมสร้างให้บุคลากรมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะด้านจิตวิทยาเด็ก ปัจจุบันยังขาดการอบรมทั้งก่อนประจำการและระหว่างประจำการอย่างเป็นระบบ
7. ขาดความเข้าใจเรื่องปรัชญาทางการพัฒนาการเด็กปฐมวัย และขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิเด็กและสิทธิมนุษยชนจึงทำให้ไม่เข้าใจสาเหตุที่ต้องจัดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็กปฐมวัย
8. ขาดวิธีบริหารจัดการที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ไม่ได้รับความรู้เฉพาะทางที่จะช่วยบริการแก่เด็กปฐมวัยเป็นไปอย่างคุณภาพรวมทั้งจัดหาและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมแก่เด็กตามวัย
9. ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน
10. ขาดการรองรับแผนไปสู่การปฏิบัติ ประเทศไทยมีนโยบายและแผนพัฒนาเด็กมาเป็นเวลากว่า 20 ปี แต่ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรงในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติและไม่มีการติดตามและประเมินผลให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายและแผนต่าง ๆ
11. ขาดการวิจัยความรู้เชิงสังเคราะห์ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ และการพัฒนาเด็กปฐมวัย

บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

1 ประวัติความเป็นมา

อำเภอหนองบุญมาก เดิมเป็นเพียงตำบลเดียว คือ ตำบลสารภี ซึ่งอยู่ในเขตปกครองของอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา และเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2526 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเป็นตั้งเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อ“กิ่งอำเภอหนองบุญมาก” เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2526 โดยมี นายสวัสดิ์ พูนพิพัฒน์ เป็นปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ที่ตั้งที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่บ้านซับหวาย หมู่ที่ 16 ตำบลหนองบุญมาก ในขณะนั้น (ปัจจุบันบ้านซับหวายเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นหมู่ที่ 4 ตำบลหนองหัวแรด) สถานที่ตั้งกิ่งอำเภอ มีนางเง็กเง็ง และนายประสงค์ ศรีหิรัญรัตน์ เป็นผู้อุทิศที่ดินให้เป็นเนื้อที่ 100 ไร่ เพื่อจัดสร้างที่ว่าการกิ่งอำเภอ สถานีตำรวจภูธรอำเภอและหน่วยราชการต่าง ๆ ต่อมา เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 ได้มีพระราชกฤษฎีกา ยกฐานะกิ่งอำเภอ จัดตั้งเป็น อำเภอหนองบุญมาก โดยมี ร.ต.ประสิทธิ์ อินทราทิตย์ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอคนแรก

ต่อมาเมื่อวันศุกร์ ที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๒ หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ ได้มาฉันเพลที่โรงพยาบาลด่านขุนทด ได้ปรารภกับนายสุวิทย์ ศรีฉาย ศึกษาธิการอำเภอด่านขุนทด ว่า ได้สร้างถาวรวัตถุมาทุกชนิดแล้ว แต่ยังไม่ได้ก่อสร้างที่ว่าการอำเภอ ที่ไหนบ้างที่ยังไม่ได้ก่อสร้างที่ว่าการอำเภอ นายสุวิทย์ฯ ตอบว่า ที่ว่าการอำเภอหนองบุญมากมีสภาพเก่ามาก หลังจากนั้น หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อก่อสร้างที่ว่าการอำเภอ กำหนดวงศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 งบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างทั้งสิ้น 13,793,000 บาท (สิบสามล้านเจ็ดแสนเก้าหมื่นสามพันบาทถ้วน) ภายหลังจากเปิดอาคารที่ว่าการอำเภอหนองบุญมาก เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2544 หลวงพ่อคุณ ปริสุทโธ ได้ขอให้เปลี่ยนชื่อ “อำเภอหนองบุญมาก”เป็น “อำเภอหนองบุญมาก” เพื่อความเป็นสิริมงคล

2. วิสัยทัศน์อำเภอหนองบุญมาก

“มั่งคั่ง มั่นคง อุดมคุณธรรม น้อมนำพระราชดำรัส”

3. ข้อมูลทั่วไป

พื้นที่ 594 ตารางกิโลเมตร (2.26%)ของจังหวัดนครราชสีมา 9 ตำบล 104 หมู่บ้าน 16,336 ครัวเรือน ประชากร 59,880 คน รายได้เฉลี่ยต่อหัว 65,496 บาท/ปี ระยะทางห่างจากตัวจังหวัด 54 กิโลเมตร

4. ที่ตั้ง

ห่างจากตัวจังหวัดนครราชสีมาไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตามทางหลวงแผ่นดินสาย

โชคชัย – เดชอุดม ระยะทางประมาณ 54 กิโลเมตร

5. พื้นที่

มีพื้นที่ 369,000 ไร่ หรือ 594 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 2.26 ของจังหวัด นครราชสีมา

6. อาณาเขตและสภาพพื้นที่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอจักราชและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มสภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินไม่อุ้มน้ำมีลุ่มน้ำจักราช ที่ดินเหมาะสำหรับทำนาข้าว อ้อย และการเลี้ยงสัตว์

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอครบุรี เป็นที่ราบสูง สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนลูกรัง ดินไม่อุ้มน้ำ ไม่มีแม่น้ำไหลผ่านการเกษตรต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ และเหมาะสำหรับการเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชไร่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นที่ราบลุ่ม ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำนา

พื้นที่ทำนาของราษฎรจะอยู่ตลอดแนวของกลุ่มน้ำคลองสารเพ็ชร และลุ่มน้ำจักราชที่ไหลมาบรรจบกันในฤดูฝนหล่อเลี้ยงพื้นที่ 7 ตำบล เนื้อที่ 95,179 ไร่ หรือ 153.15 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์

- พื้นที่ทางการเกษตร 352,021 ไร่ หรือ 563.23 ตร.กม. 5,886 ครอบครัว
- พื้นที่ปลูกสัตว์ 5,808 ไร่
- พื้นที่แหล่งน้ำ 1,849 ไร่
- พื้นที่อุตสาหกรรม 1,515 ไร่
- พื้นที่ป่าไม้ 2,884 ไร่

7. สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งเป็น 3 ฤดู

ฤดูร้อน ช่วงระหว่าง เดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน พฤษภาคม อุณหภูมิสูงสุดในช่วงเดือน เมษายน

ฤดูฝน ช่วงระยะเดือน พฤษภาคม ในเดือนตุลาคม ฝนตกชุกระหว่างเดือน สิงหาคม – ตุลาคม

ฤดูหนาว ช่วงเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ ในเดือนธันวาคม เป็นช่วงที่มีอุณหภูมิต่ำสุด ประชากร/การปกครอง

ด้านการปกครอง แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 9 ตำบล 104 หมู่บ้าน
2 เทศบาลตำบล และ 7 องค์การบริหารส่วนตำบล

8. ข้อมูลประชากร

ด้านประชากร มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 59,880 คน เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 44,654 คน ตำบลที่มีประชากรมากที่สุดคือ ตำบลหนองบุญมาก 10,333 คน ตำบลที่มีประชากรน้อยที่สุดคือตำบลไทยเจริญ 3,056 คน อำเภอหนองบุญมากมี 9 ตำบล 104 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้นแยกเป็นชาย - หญิง ดังนี้.

ตาราง 2.1 ข้อมูลจำนวนประชากรอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

จำนวน หมู่บ้าน	ตำบล	ครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม
17	หนองบุญมาก	2,768	5,102	5,195	10,297
15	สารภี	2,409	4,803	4,674	9,477
8	ไทยเจริญ	802	1,501	1,560	3,061
15	หนองหัวแรด	2,592	4,442	4,403	8,845
10	แหลมทอง	1,638	3,016	2,976	5,992
12	หนองตะไค้	2,372	4,334	4,356	8,690
9	สูงเขว้า	1,242	2,259	2,329	4,588
9	หนองไม้ไผ่	1,149	1,957	1,954	3,911
9	บ้านใหม่	1,364	2,530	2,489	5,019
	รวม	16,336	29,944	29,936	59,880

ตาราง 2.2 ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

เทศบาลตำบล/อบต.	ประชากร	ครัวเรือน
อบต.หนองบุญมาก	10,299	2,694
อบต.สารภี	9,476	2,364
อบต.ไทยเจริญ	3,061	777
เทศบาลตำบลหนองหัวแรด	8,821	2,505
เทศบาลตำบลแหลมทอง	5,965	1,568
อบต.หนองตะไก้	8,688	2,328
อบต.สูงเขว้า	4,579	1,219
อบต.หนองไม้ไผ่	3,914	1,115
อบต.บ้านใหม่	5,026	1,333
รวม	59,829	15,903

ตาราง 2.3 ข้อมูลงบประมาณในการจัดการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก
จังหวัดนครราชสีมา

ประเภทท้องถิ่น	งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556	งบประมาณดำเนินการ จัดการศึกษาประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2556	งบประมาณดำเนินการ จัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ
ทต.แหลมทอง	24,000,000	1,576,800	6.57
ทต.หนองหัวแรด	35,600,000	5,774,500	16.22
อบต.สารภี	30,000,000	7,920,600	26.4
อบต.หนองบุญปาก	29,840,000	7,666,730	25.69
อบต.หนองตะไค้	23,700,000	8,031,700	33.88
อบต.หนองไม้ไผ่	14,150,000	3,667,894	25.92
อบต.สูงเขว้า	16,776,420	3,974,220	23.68
อบต.ไทยเจริญ	12,216,900	2,546,340	20.84
อบต.บ้านใหม่	15,264,179	3,264,689	21.38
รวมทั้งสิ้น	177,547,499	42,846,673	24.13

ตาราง 2.4 ข้อมูลครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ที่	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน ครูผู้ดูแลเด็ก(คน)	จำนวนเด็ก (คน)
1	ทต.หนองหัวแรต	บ้านหนองหวาย	4	65
2	ทต.แหลมทอง	วัดหนองหัวแรต	4	86
3	อบต.ลุงเขว้า	จิตรประสงค์	5	105
4	อบต.สารภี	บ้านสารภี	5	96
		บ้านพระ	3	87
5	อบต.หนองไม้ไผ่	อบต.หนองไม้ไผ่	6	112
6	อบต.ไทยเจริญ	อบต.ไทยเจริญ	2	80
7	อบต.บ้านใหม่	อบต.บ้านใหม่	4	87
8	อบต.หนองตะไค้	อบต.หนองตะไค้	6	210
9	อบต.หนองบุญนาก	อบต.หนองบุญนาก ม.7	4	92
		อบต.หนองบุญนาก	1	35
รวมทั้งสิ้น			44	1,055

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

บึงอร อ้วนกล้า (2540 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กในกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็ก ส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่สุุดรองลงมา คือ การติดตามผลการดำเนินกิจกรรม การวางแผนการดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมและการลงทุนบริจาคแรงงานกิจกรรม ตามลำดับ

อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2541 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่าการนำแนวและแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงหรือพัฒนาก่อนนำไปใช้โดยปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้เข้ากับโรงเรียนและชุมชน การเรียน

การสอนเน้นการจัดกิจกรรม คือ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็ก ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมโดยการเยี่ยมชั้นเรียน และตรวจบันทึกการสอน สื่อที่ใช้มากที่สุดคือ บล็อก เกมการศึกษา และหนังสือ การวัดผลและประเมินผล วิธีที่ใช้มากที่สุด คือ การสังเกต และผู้บริหารกำกับติดตาม โดยการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ปัญหาของโรงเรียนที่พบส่วนใหญ่ คือ จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไป อาคารเรียนและห้องเรียนมีไม่เพียงพอ บางโรงเรียนไม่มีเครื่องเล่นและสนามเด็กเล่น

กรมการพัฒนาชุมชน (2541 : บทคัดย่อ) ประเมินระดับการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดได้อยู่ในระดับดี ร้อยละ 10.56 ระดับปานกลาง ร้อยละ 61.19 ระดับที่ต้องปรับปรุง ร้อยละ 28.25 เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อปี 2539 พบว่าการพัฒนาเด็กเล็กมีแนวโน้มดีขึ้น

สมบัติ จักรสมศักดิ์ (2541 : บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องสภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่ามีปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ขาดงบประมาณในการจัดสภาพแวดล้อม ครูจัดกิจกรรมประจำวันไม่ครบตามแนวการจัดประสบการณ์ เด็กมีปัญหาด้านทพโภชนาการ ผู้ปกครองไม่สนใจเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก เด็กใช้ภาษาท้องถิ่นมากกว่าการใช้ภาษาไทยกลาง ส่วนแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาพบว่า ควรจัดครูที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ควรจัดสภาพแวดล้อมทั้งในและนอกห้องเรียนให้ดี ครูควรเตรียมความพร้อมแก่เด็ก ตามแผนการจัดประสบการณ์ ควรส่งเสริมสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และโภชนาการสำหรับเด็ก

วิไล ธนวิวัฒน์ (2541 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับดีมาก และประสิทธิผลของโรงเรียนมีการปฏิบัติมากเป็นอันดับแรก รองลงมาตามลำดับคือ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจการนักเรียน การเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล ปรัชญาและนโยบายโรงเรียน และการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน

ถาวร เหลาตัน (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่าครูอาจารย์โดนส่วนรวมและจำแนกตามโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า สภาพการใช้บริเวณพื้นที่โรงเรียนมีความเหมาะสม ส่วนสนามเด็กเล่น อุปกรณ์เครื่องเล่น พื้นที่การสอนเกษตร สนามกีฬา ยังไม่เพียงพอและเหมาะสม เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็นว่า สภาพการจัดอาคารเรียนและอาคารประกอบส่วนใหญ่เหมาะสม

นุสรณ์จิต ธรรมศิริ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ปลายปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ระหว่างโรงเรียนสังกัดเทศบาลกับโรงเรียนสังกัดเอกชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรรณพร กาญจนภา (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กของกระทรวงกลาโหม ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารเรียนจัดให้มีสนามและเครื่องเล่นสำหรับเด็ก อาคารเรียนเป็นอาคารชั้นเดียว สถานที่รับเลี้ยงเด็กจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสวัสดิการของข้าราชการภายในหน่วยงาน มีการบริหารงานตามนโยบายกองทัพ ปัญหาจากการวิจัยพบว่า พื้นที่ทั้งภายในและภายนอกอาคารเรียนคับแคบงบประมาณในการบริหารงานไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และบุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศการสอนมีไม่เพียงพอ ในการจัดการเรียนการสอนพบว่าขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกัน ส่วนผู้รับผิดชอบการจัด โภชนาการยังไม่เคยเข้าอบรมทางด้านโภชนาการสำหรับเด็ก และผู้ปกครองและคนในชุมชนมีการกีดกันทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในสถานรับเลี้ยงเด็กได้

สุชาดา สมสวนจิต (2547 : 53-54) ได้ศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับ นโยบาย ระเบียบ วัตถุประสงค์แนวทางการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการบริหาร ด้านบุคลากรด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ณิชมนต์ ปัทมเสรี (2548 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยรวมมีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการบริหารงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม งานบุคลากร ผลเปรียบเทียบขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดแตกต่างกันมีสภาพการบริหารงานต่างกันในด้านอาคารสถานที่ และบุคลากร โดยองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กและขนาดกลางมีปัญหามากกว่าขนาดใหญ่ ในทุกด้าน

อัครเดช วรหาญ (2548 : 68) ได้ศึกษาความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสามารถใน

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง โดยมี
 ความสามารถด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านบุคลากร
 ขององค์การบริหารส่วนตำบล และด้านงบประมาณในระดับสูง โดยต่างคิดว่าเป็นหน้าที่ที่สามารถ
 ปฏิบัติได้โดยดูได้จากผลการวิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการ การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับ
 ความสามารถสูง อันเป็นผลจากภารกิจนี้ได้รับการถ่ายโอนมาทั้งหมด ทั้งงาน คน และงบประมาณ
 ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถวางแผนการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ตามความต้องการ
 ของท้องถิ่น

กษิต์เดช จิวน้อย (2550 : 37) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล
 ต่อมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมการประเมินผลการดำเนินงานของ
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่องค์การ
 บริหารส่วนตำบลต่อมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการ
 ดำเนินงานเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ
 ด้านวิชาการ และด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและ
 การสนับสนุนจากชุมชน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กในการดำเนินงานของ
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้ปกครองเด็กที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาเด็ก
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
 ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และ
 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ศราวุธ สังกะเพศ (2551: 83) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนา
 เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับ
 ประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัด
 เชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยพิจารณาจากปัจจัยด้านนโยบายการบริหารการปฏิบัติ และ
 ผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิผลของศูนย์
 พัฒนาเด็กเล็ก มีอยู่ 5 ด้าน คือ ด้านตัวบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านพัฒนาการของตัวเด็กเล็ก
 ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม ด้านความปลอดภัย และด้านความร่วมมือของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 และชุมชนที่มีต่อกัน ปัญหาอุปสรรคของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ
 มีอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านระบบการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่
 สภาพแวดล้อม และด้านสุขภาพอนามัยของเด็กเล็ก ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้คือ บุคลากร

ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเด็กเล็ก ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปคือ ควรมีการศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนเชิงเปรียบเทียบระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของรัฐและเอกชน

นิศากร ทะนวนรัมย์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของนักวิชาการศึกษาและผู้ดูแลเด็ก องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านพบว่ามีความต้องการในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

จันทร์เพ็ญ สุขทวี (2555 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและความต้องการในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และความต้องการในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

จิราวุฒิ สีมารักษ์ (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในจังหวัดเลยโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านบุคลากร และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ ที่เป็นกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน ที่เป็นกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่อยู่ในหน่วยงานเทศบาล กับองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน

โดยสรุป วิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการโดยภาพรวมที่ดี แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร ยังมีปัญหาในการดำเนินงาน กล่าวคือ ผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยยังขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานรวมทั้งด้านงบประมาณซึ่งมีจำนวน

จำกัด ทำให้การบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านมามีมาตรฐานการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นแนวทางเดียวกันต่อไป เพื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งได้มาตรฐานการดำเนินงาน ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

มาซารุ (Masaru. 1971 : Abstract) ศึกษาเรื่องการสอนเด็กเล็กในปี 1971 ได้ให้ความคิดเห็นในข้อเสนอแนะว่า ครูอนุบาลต้องเข้าใจเด็ก เข้าใจกฎความเจริญเติบโต ต้องมีลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็ก เช่น ไม่พูดเสียงดังเกินไปในเวลาสอน น้ำเสียงเด็กฟังแล้วเกิดความอบอุ่น กิริยาท่าทางไม่รีบร้อน ไม่แสดงสีหน้าเบื่อหน่ายให้เด็กเห็น มีความกระตือรือร้นในการทำงาน แสดงความเป็นเพื่อนกับเด็ก มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและมีอารมณ์ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ โดยเฉพาะต้องเป็นคนที่รักเด็กด้วย จึงจะเป็นครูอนุบาลที่ดีได้

การ์เซีย (Garcia. 1986 : Abstract) ศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร โตริกัน ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนะแนวคิดที่เป็นประโยชน์ คือ ด้านการจัดหลักสูตร ควรสอนให้เด็กทราบถึงวัฒนธรรม ภูมิใจในความเป็นพลเมืองของประเทศ และควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมและประสบการณ์ ด้านการเรียนการสอน ครูผู้เป็นผู้นำวิธีปฏิบัติการเรียนรู้ และควรมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก ครูควรเป็นผู้มีคุณวุฒิทางการสอนอนุบาล โดยเฉพาะ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

คัสโต (Costo. 1997 : Abstract) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะของพ่อแม่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานในการจัดการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน ผลการวิจัยพบว่า พ่อแม่เด็กส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ คือ เรื่องสุขภาพความปลอดภัย การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของเด็ก การมีการสื่อสารกับพ่อแม่ อาหารและโภชนาการ พ่อแม่ได้จัดอันดับความสำคัญจาก 42 องค์ประกอบย่อยของมาตรฐานหลัก 10 ข้อ ของสมาคมจัดการศึกษาของเด็ก (NAEYC) ได้ดังนี้ เด็กควรได้รับการดูแลตลอดเวลา อาหารที่เป็นประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการ ความคิดอ่านที่ท้าทาย ทั้ง 3 ประเด็น พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก ผู้ทำหน้าที่เกี่ยวกับหน่วยงานทางการศึกษามีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างในพ่อแม่ที่มีรายได้แตกต่างกัน

แมดเซน (Madsen : 1997) ศึกษา การวัดความฉลาดทางปัญญาของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันตกของรัฐเนบราสก้า ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่เลี้ยงดูในศูนย์พัฒนา

แมคเซน (Madsen : 1997) ศึกษา การวัดความฉลาดทางปัญญาของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันตกของรัฐเนบราสกา ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่เลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กได้แสดงลักษณะที่ปรากฏให้เห็นว่ามีความฉลาดทางปัญญา มีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บูฟอร์ด (Buford : 2000) ศึกษา ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนระดับอนุบาล โดยศึกษาจากผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า สภาพของเด็กจำเป็นต้องเริ่มการพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอน ควรเน้นพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตวิทยาเป็นสำคัญและพัฒนาการทางด้านร่างกาย ควรจะได้มีกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มากที่สุด

สโตน (Stone : 2001) ศึกษาบทบาทของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรม ประสิทธิภาพเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านหาความสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย อายุ 4 ปี พบว่าการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาติดตาม งานวิจัยเดิม โดยใช้สารสนเทศเชิงพัฒนาเกี่ยวกับการให้โอกาสการรู้หนังสือที่สัมพันธ์กับการอ่าน ซึ่งผู้ดูแลเด็กได้จัดทำหนังสือไว้หลากหลายเนื้อหา สำหรับการอ่านของเด็ก ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมการอ่านที่หลากหลายมากขึ้นแปรผันไปตามสภาพห้องเรียน ครูส่วนใหญ่ใช้กิจกรรมการเขียนและการอ่านในแผนการสอน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ สรุปได้ว่า การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยในต่างประเทศ มุ่งที่จะพัฒนาเด็กเป็นสำคัญ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ ความปลอดภัยของอาคารสถานที่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และครูควรเป็นผู้แนะนำวิธีปฏิบัติการเรียนรู้ และควรมีอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมกับความเข้าใจของเด็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียดขั้นตอนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 251 คน จำแนกเป็น

1.1 บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 91 คน ประกอบไปด้วย

1.1.1 นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 9 คน
1.1.2 ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 9 คน
1.1.3 ผู้อำนวยการกองการศึกษา	จำนวน 2 คน
1.1.4 หัวหน้าส่วนการศึกษา	จำนวน 7 คน
1.1.5 นักวิชาการศึกษา	จำนวน 9 คน
1.1.6 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน 11 คน
1.1.7 ครูผู้ดูแลเด็ก	จำนวน 44 คน

1.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 160 คน

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร จำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ตำแหน่งหน้าที่
ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							คณะกรรมการ การศูนย์ฯ	รวม
	นายก	ปลัด	ผอ.กอง การศึกษา	หน.ส่วน การศึกษา	นักวิชาการ ศึกษา	หัวหน้า ศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแล เด็ก		
เทศบาลตำบล									
แหลมทอง	1	1	1	-	1	1	4	11	20
หนองหัวแรด	1	1	1	-	1	1	4	11	20
องค์การบริหารส่วนตำบล									
สารภี	1	1	-	1	1	2	8	49	63
หนองนูนาก	1	1	-	1	1	2	5	12	23
หนองตะไก่อ	1	1	-	1	1	1	6	19	30
หนองไม้ไผ่	1	1	-	1	1	1	6	15	26
ดุงเขว้า	1	1	-	1	1	1	5	15	25
ไทยเจริญ	1	1	-	1	1	1	2	13	20
บ้านใหม่	1	1	-	1	1	1	4	15	24
รวมทั้งสิ้น	9	9	2	7	9	11	44	160	251

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 64 คน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 96 คน รวม 160 คน ดังนี้

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ตำแหน่งหน้าที่ ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น							คณะกรรมการศูนย์ฯ	รวม
	นายก	ปลัด	ผอ.กองการศึกษา	หน.ส่วนการศึกษา	นักวิชาการศึกษา	หัวหน้าศูนย์ฯ	ครูผู้ดูแลเด็ก		
เทศบาลตำบล									
แหลมทอง	1	1	1	-	1	1	2	5	12
หนองหัวแรด	1	1	1	-	1	1	2	5	12
องค์การบริหารส่วนตำบล									
สารภี	1	1	-	1	1	2	5	27	38
หนองบุญมาก	1	1	-	1	1	2	3	8	17
หนองตะไค้	1	1	-	1	1	1	4	11	20
หนองไม้ไผ่	1	1	-	1	1	1	4	8	17
ลุงเขว้า	1	1	-	1	1	1	3	8	16
ไทยเจริญ	1	1	-	1	1	1	1	7	13
บ้านใหม่	1	1	-	1	1	1	2	8	15
รวมทั้งสิ้น	9	9	2	7	9	11	26	87	160

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาจากแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists)

ตัวอย่างแบบสอบถามด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด กำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีการดำเนินการมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการดำเนินการมาก
3	หมายถึง	มีการดำเนินการปานกลาง
2	หมายถึง	มีการดำเนินการน้อย
1	หมายถึง	มีการดำเนินการน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารหลักการทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษา คั่นความาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบ เพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเชิงประจักษ์ (Face Validity) ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่

2.4.1 นายสมศักดิ์ ดวงกระโทก ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 วุฒิกการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.2 นายสุเมธ ทิศกลาง ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะไก่อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา วุฒิกการศึกษา ร.ป.ม. (การปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.3 นางสาวอุษา ยิงนรัมย์ ตำแหน่ง ครูชำนาญการ โรงเรียนเมืองอนุบาลเมืองบุรีรัมย์ (บ้านบัว) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 วุฒิกการศึกษา กศ.ม.(การวิจัย) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าส่วนการศึกษา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา เท่ากับ 0.9855 ถือว่าผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงสำนักงานท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม

2. ติดต่อประสานงานและขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายกเทศมนตรีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าส่วนการศึกษา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ละแห่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยแยกวิเคราะห์เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย การเปรียบเทียบระดับการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามตัวแปรสถานภาพและประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด โดยการใช้ค่า t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดลำดับข้อประเด็นเดียวกันและแจกแจงความถี่หาร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3.เกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	แปลความหมาย มีการดำเนินงานมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	แปลความหมาย มีการดำเนินงานมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	แปลความหมาย มีการดำเนินงานปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	แปลความหมาย มีการดำเนินงานน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	แปลความหมาย มีการดำเนินงานน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มีสูตรต่อไปนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนของข้อมูล

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรต่อไปนี้

(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 126)

$$SD = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	SD.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์ Independent Samples t-test จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด ใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 321)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
	\bar{x}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{x}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง แบ่งเป็น 4 ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย การเปรียบเทียบระดับการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามตัวแปรสถานภาพและ

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด โดยการวิเคราะห์ด้วยค่า t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามตัวแปรสถานภาพตำแหน่งและประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด โดยการวิเคราะห์ด้วยค่า t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Form) ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดลำดับข้อประเด็นเดียวกันและแจกแจงความถี่หาร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 160)	ร้อยละ
1.เพศ		
1.1 ชาย	72	45.00
1.2 หญิง	88	55.00
2.อายุ		
2.1 20 – 30 ปี	20	12.50
2.2 31 – 40 ปี	64	40.00
2.3 41 – 50 ปี	35	21.88
2.4 51 – 60 ปี	25	15.62
2.5 61 ปีขึ้นไป	16	10.00
3.วุฒิการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	34	21.25
3.2 มัธยมศึกษา/ปวช.	43	26.88
3.3 อนุปริญญา/ปวส.	10	6.25

ตาราง 4.1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N = 160)	ร้อยละ
3.4 ปริญญาตรี	48	30.00
3.5 สูงกว่าปริญญาตรี	12	7.50
3.6 อื่นๆ	13	8.13
4. สถานภาพตำแหน่งในปัจจุบัน		
4.1 บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	64	40.00
4.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	96	60.00
5. สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		
5.1 เทศบาลตำบล	33	20.63
5.2 องค์การบริหารส่วนตำบล	127	79.37

จากตาราง 4.1 พบว่า ประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 160 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศชาย จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 และเป็นเพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 เมื่อจำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออายุ 41 - 50 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 21.88 เมื่อจำแนกตามวุฒิ การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 26.88 เมื่อจำแนกตาม สถานภาพตำแหน่งในปัจจุบัน พบว่า เป็นคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 96 คน คิดเป็น ร้อยละ 60.00 และบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เมื่อจำแนกตามสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 79.37 และสังกัดเทศบาลตำบล จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 20.63

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและ
รายด้าน

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับ ที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
1. ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.70	0.62	มาก	4
2. ด้านบุคลากร	3.82	0.62	มาก	3
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.65	0.67	มาก	5
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.95	0.53	มาก	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.85	0.55	มาก	2
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.62	0.67	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.77	0.54	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า สภาพสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.95$) ด้านการมีส่วนร่วมและ
สนับสนุนจากทุกภาคส่วน ($\bar{X} = 3.85$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.82$) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.70$) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ($\bar{X} = 3.65$)
และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.62$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมและรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับ ที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
1. ผู้บริหารกำหนดนโยบายสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน.....	3.68	0.74	มาก	6
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด.....	3.86	0.71	มาก	1
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณใช้ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน.....	3.70	0.85	มาก	4
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....	3.78	0.75	มาก	2
5. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.71	0.85	มาก	3
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.61	0.91	มาก	8
7. ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.69	0.80	มาก	5
8. ผู้บริหารท้องถิ่นมีการนิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง.....	3.62	0.86	มาก	7
รวมเฉลี่ย	3.70	0.62	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

โดยเรียง อันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายที่กำหนด ($\bar{X} = 3.86$) ข้อ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.78$) และข้อ 5 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.71$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร โดยรวมและรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านบุคลากร				
9. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกำลังครูผู้ดูแลเด็กเพียงพอรับผิดชอบเด็กได้อย่างทั่วถึง.....	3.48	1.11	มาก	7
10. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม.....	3.74	0.74	มาก	5
11. ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาตนเองและวิชาชีพ.....	3.79	0.84	มาก	4
12. ครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน.....	4.12	0.75	มาก	1
13. ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	4.08	0.76	มาก	2
14. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจ โดยการยกย่องชมเชย ให้รางวัลกับบุคคลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	3.82	0.81	มาก	3
15. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินผลการทำงานของครูผู้ดูแลเด็กด้วยความเป็นธรรม.....	3.70	0.89	มาก	6
รวมเฉลี่ย	3.82	0.62	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 12 ครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.12$) ข้อ 13. ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.08$) และ ข้อ 14 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจ โดยการยกย่องชมเชย ให้รางวัลกับบุคคลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.82$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมและรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย				
16. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี วัสดุ ครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางของ เครื่องนอน ฯลฯ มีจำนวนเพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้เหมาะสมกับเด็ก.....	3.54	0.93	มาก	6
17. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดอาคารสถานที่และดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาการของเด็กให้อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัยสำหรับเด็ก.....	3.56	0.92	มาก	4
18. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนหรือห้องเรียนมีความเหมาะสมเพียงพอกับจำนวนเด็ก.....	3.55	0.95	มาก	5
19. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพภายในห้องเรียน มีพื้นที่ใช้สอยเหมาะที่จะทำกิจกรรมสำหรับเด็ก.....	3.72	0.83	มาก	3
20. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดห้องเรียน มีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก.....	4.07	0.70	มาก	1
21. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีห้องน้ำ ห้องส้วมจำนวนเพียงพอมีความสะอาดถูกสุขลักษณะและปลอดภัย.....	3.51	1.01	มาก	7

ตาราง 4.5 (ต่อ)

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับ ที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
22. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลที่เพียงพอและ ถูกสุขลักษณะ.....	3.43	1.01	มาก	8
23. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการ รักษาความปลอดภัยในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟ ถังดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....	3.80	0.77	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.65	0.67	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 12 ครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.12$) ข้อ 13. ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.08$) และ ข้อ 14 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจ โดยการยกย่องชมเชย ให้รางวัลกับบุคคลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.82$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับ ที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร				
24. ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดประสบการณ์ มีความยืดหยุ่นเน้นที่หลักสูตรปฐมวัยเป็นหลัก.....	3.90	0.72	มาก	6
25. ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ในห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง.....	3.98	0.64	มาก	5
26. ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ของเด็กให้ เพียงพอกับความต้องการของเด็ก.....	3.86	0.65	มาก	7
27. ศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดแนว ทางการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครอง.....	3.78	0.77	มาก	8
28. ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมวันสำคัญร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ฯ และผู้ปกครอง.....	4.05	0.69	มาก	2
29. ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมที่ยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง.....	4.02	0.72	มาก	4
30. ครูผู้ดูแลเด็กวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กนักเรียน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง.....	4.03	0.69	มาก	3
31. บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการศึกษามีการกำกับนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของผู้ดูแลเด็กเป็นระบบอย่าง ต่อเนื่อง.....	3.73	0.86	มาก	9
32. ครูผู้ดูแลเด็กตรวจสุขภาพประจำวันให้กับเด็กทุกคน.....	4.22	0.77	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.95	0.53	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 32 ครูผู้ดูแลเด็กตรวจสุขภาพประจำวันให้กับเด็กทุกคน ($\bar{X} = 4.22$) ข้อ 28 ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมวันสำคัญร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ฯ และผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.05$) และ ข้อ 30 ครูผู้ดูแลเด็กวัดและประเมินผลพัฒนาการของเด็กนักเรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.03$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมและรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน				
33. ครูผู้ดูแลเด็กมีการประชาสัมพันธ์งาน ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ.....	4.04	0.76	มาก	1
34. ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานของเด็กต่อชุมชนเป็นประจำ.....	3.86	0.67	มาก	4
35. ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมวันสำคัญร่วมกับชุมชนทุกครั้ง.....	4.03	0.63	มาก	2
36. ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองมีการวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	3.73	0.86	มาก	5
37. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์และพัฒนาเด็ก.....	3.96	0.67	มาก	3
38. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาศูนย์และพัฒนาเด็กทุกภาคส่วน.....	3.72	0.78	มาก	6
39. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กจากชุมชน.....	3.58	0.79	มาก	7
รวมเฉลี่ย	3.85	0.55	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 33 ครูผู้ดูแลเด็กมีการประชาสัมพันธ์งาน ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.04$) ข้อ 35 ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมวันสำคัญร่วมกับชุมชนทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.03$) และ ข้อ 37 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์และพัฒนาเด็ก ($\bar{X} = 3.96$)

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมและรายข้อ

สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ระดับดำเนินการ			อันดับที่
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	
ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย				
40. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับตำบล.....	3.72	0.79	มาก	1
41. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้มีการใช้เครือข่ายในระดับตำบล.....	3.57	0.77	มาก	5
42. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	3.59	0.79	มาก	4
43. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์ในด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัยระหว่างเครือข่ายระดับตำบล.....	3.62	0.73	มาก	2
44. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้บุคลากรในเครือข่ายได้เข้ารับการเรียนรู้และพัฒนาร่วมกัน.....	3.60	0.89	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.62	0.67	มาก	

จากตาราง 4.8 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จากชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 40 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับตำบล ($\bar{X} = 3.72$) ข้อ 43 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์ในด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัยระหว่างเครือข่ายระดับตำบล ($\bar{X} = 3.62$) และ ข้อ 44 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้บุคลากรในเครือข่ายได้เข้ารับการเรียนรู้และพัฒนาร่วมกัน ($\bar{X} = 3.60$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และหน่วยงานต้นสังกัด ปรากฏดังตาราง 4.9 ถึง ตาราง 4.10 ดังนี้

ตาราง 4.9 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง

ข้อความ	บุคลากร ในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น		คณะกรรมการ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.59	0.61	3.77	0.62	-2.27*
2. ด้านบุคลากร	3.71	0.55	3.88	0.65	-2.12*
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความ ปลอดภัย	3.58	0.54	3.68	0.74	-1.28*
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.88	0.50	3.99	0.55	-1.57*
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน	3.73	0.54	3.91	0.55	-2.56*
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.56	0.59	3.65	0.71	-1.03*
รวม	3.68	0.48	3.82	0.56	-1.99*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.9 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวม มีสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.10 การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด

ข้อความ	เทศบาลตำบล		องค์การบริหารส่วนตำบล		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.70	0.56	3.71	0.63	-0.03*
2. ด้านบุคลากร	3.78	0.52	3.83	0.64	-0.48*
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย	3.71	0.46	3.63	0.71	0.90
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	3.98	0.39	3.95	0.56	0.35
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.88	0.48	3.84	0.57	0.41
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.75	0.56	3.60	0.69	1.27
รวม	3.80	0.42	3.76	0.56	0.52

จากตาราง 4.10 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด โดยรวม มีสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา
ปรากฏดังตาราง 4.11

ตาราง 4.11 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน	ร้อยละ
	ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
1	งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ	54	8.50
2	ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาปฐมวัยน้อย	26	4.09
3	ไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	23	3.62
4	ควรส่งเสริมงบประมาณจัดกิจกรรมให้เด็กได้ทัศนศึกษา นอกพื้นที่	17	2.67
	ด้านบุคลากร		
1	ครูมีจำนวนน้อยอยากให้ครูเพิ่มขึ้นกว่านี้	76	11.96
2	ควรจัดอบรมครูทุกคนอย่างต่อเนื่อง	34	5.35
3	ควรจัดสรรงบประมาณอบรมเพิ่มขึ้น	25	3.93
	ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย		
1	ต้องการให้มีที่กำจัดขยะให้ถูกสุขลักษณะ	89	14.01
2	ต้องการเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กเพิ่มขึ้น	55	8.66
3	ควรจัดสร้างรั้วรอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	23	3.62
4	ต้องการอาคารเรียนมากขึ้น	20	3.14
5	ต้องการให้มีการปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม	18	2.83

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	จำนวน	ร้อยละ
	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร		
1	ควรมีการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ให้มากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ งานดาวเทียม อินเทอร์เน็ต	30	4.72
2	ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	13	2.04
	ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน		
1	ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กแต่ละศูนย์ในเครือข่าย	32	5.03
2	ต้องการให้มีการแนะนำในการทำหลักสูตร	22	3.46
	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย		
1	ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กแต่ละศูนย์	34	5.35
2	มีการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นน้อย	23	3.62
3	มีประชุมไม่สม่ำเสมอ	21	3.30
	รวม	635	100.00

จากตาราง 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ รองลงมาคือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา และไม่มีการติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ด้านบุคลากร คือ ครูมีจำนวนน้อยอยากให้ครูเพิ่มขึ้นกว่านี้ รองลงมาคือ ควรจัดอบรมครูผู้ดูแลเด็กทุกคนอย่างต่อเนื่อง และควรจัดสรรงบประมาณอบรมเพิ่มขึ้น ตามลำดับ

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย คือ ต้องการให้มีที่กำจัดขยะให้
ถูกสุขลักษณะ รองลงมาคือ ต้องการเครื่องเล่นสนามให้เพิ่มมากขึ้น และควรจัดให้มีการก่อสร้างรั้ว
รอบบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน คือ ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง
ครูผู้ดูแลเด็กแต่ละศูนย์ในเครือข่าย รองลงมาคือ ต้องการให้มีการแนะนำในการทำหลักสูตร

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ ควรมีการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ
ให้มากขึ้น เช่น คอมพิวเตอร์ งานความเทียม อินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ ต้องการให้มีการแนะนำ
ในการทำหลักสูตร

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู
ผู้ดูแลเด็กแต่ละศูนย์ รองลงมาคือ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่นน้อย และมีประชุมไม่
สม่ำเสมอ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประเภทที่สังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีสถานภาพตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน
2. ประเภทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 91 คน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 160 คน ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งสิ้นจำนวน 251 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คนประกอบไปด้วย

1.2.1 บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 64 คน

1.2.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 96 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยได้รับความปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เท่ากับ 0.9855 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามข้อมูลด้วยตนเอง และผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองภายในหนึ่งเดือน ทำให้ได้แบบสอบถามคืนมาครบทั้งหมด จำนวน 160 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับความคิดเห็น

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา สถานภาพตำแหน่งและประเภทที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมมีระดับการจัดสภาพการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ด้านบุคลากร ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประเภทที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัด ของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับการดำเนินการมากเหมือนกันทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภายหลังจากที่รัฐบาลได้มีนโยบายกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยหรือที่เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอิสระในการที่จะบริหารงานด้านการศึกษาปฐมวัย อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษาปฐมวัย มาเป็นระยะเวลาหลายปีแล้ว จึงทำให้มีประสบการณ์และดำเนินงานได้ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษา เห็นได้จากการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการจัดการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24 ของงบประมาณดำเนินการ ทำให้ศูนย์เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนการสอน เครื่องเล่นสนามที่เพียงพอ อีกทั้งบุคลากร ได้รับการเพิ่มพูนความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เช่น ส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ทำให้บุคลากรมีวุฒิ และความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงานและสามารถจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กษิต์เดช จีวน้อย (2550 : 37) ได้ศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบ

มีส่วนร่วม : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตุมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตุมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประเภทที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 ผลเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา ผู้ปฏิบัติงาน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันความเข้าใจในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราวุฒิ สีมารักษ์ (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ ที่เป็นกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานที่เป็นกลุ่มผู้ส่งเสริมการจัดการศึกษา กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประเภทที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมมีสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลต่างก็เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการบริการสาธารณะต่างๆภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง มีแนวคิดเกี่ยวกับดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหมือนกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2553 : 4-58) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราวุฒิ สีมารักษ์ (2553 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย พบว่า ผู้ที่อยู่ในหน่วยงานเทศบาล กับองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาเครือข่ายระดับตำบล และจัดอบรม หรือประชุมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประสานเครือข่ายในระดับตำบลเพื่อช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานต่างๆ ในระดับตำบลต่อไป

1.2 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการนิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดการศึกษาได้มาตรฐานต่อไป

1.3 องค์กรปกครองท้องถิ่น ควรกำหนดอัตรากำลังของครูผู้ดูแลเด็กให้เพียงพอกับจำนวนเด็กตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดูแลเด็กได้อย่างทั่วถึง

1.4 องค์กรปกครองท้องถิ่น ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อก่อสร้างเตาเผาขยะ ที่มีมาตรฐานและถูกสุขลักษณะที่เพียงพอ

1.5 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องกำชับ ติดตามให้บุคลากรที่รับผิดชอบ การศึกษา มีการวางแผนการนิเทศติดตามติดตามอย่างต่อเนื่อง

1.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเปิด โอกาส ให้ชาวบ้าน ชุมชน ผู้ปกครองเด็ก เข้ามามีบทบาทในการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก เพื่อให้การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์การจัดการศึกษาปฐมวัย
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองเด็กกับการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก
- 2.3 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างเครือข่ายเพื่อสนับสนุน
การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาชุมชน. (2541). องค์การบริหารส่วนตำบลกับการพัฒนาเด็กโดยสิทธิเด็ก. ปทุมธานี : สำนักงานอำเภอเมืองปทุมธานี.
- กรมพัฒนาชุมชน. กองพัฒนาเด็ก. (2542). แนวทางการพัฒนาเด็กนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ค โปรดักชั่น.
- กรมวิชาการ. (2540). คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2546). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2536. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2547 ก). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการพัฒนากิจกรรมเยาวชน.
- _____. (ม.ป.ป.ช). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- _____. (2547 ค). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการพัฒนากิจกรรมเยาวชน.
- _____. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น.
- _____. (2550). มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) และเกณฑ์การประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. เอกสารการประชุมสัมมนา เรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. อุตรธานี : ม.ป.พ.
- _____. กองพัฒนาเด็ก. (2544). หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการบริหารงบประมาณโครงการถ่ายโอนการพัฒนาเด็ก ประจำปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพฯ : เอ ที เอ็น โปรดักชั่น.

———. สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (ม.ป.ป.). แนวการจัดกิจกรรมเตรียมประสบการณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2550). คู่มือประเมินมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข. (2546). คู่มือผู้ดูแลเด็กเพื่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กน่ายู่. นนทบุรี : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

กระทรวงมหาดไทย. (2547). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อสารศึกษาดินแดน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

———. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวง.

กระทรวงสาธารณสุข, กรมอนามัย. (2550). คู่มือประเมินมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข.

กรีติพงศ์ แนวมาลี. (2539). ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา.

กษิต์เดช จีวน้อย. (2550). การประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อำเภอกูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กำพล อุปัชฌาย์. (2542). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กิตติมา ปรีดีดิลก. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- กุศล สุนทรธาดา และรัชพันธ์ เชยจิตร. (2543). ความคาดหวังและการลงทุนในเด็กไทย : มุมมองของครอบครัวชุมชนและสังคม. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2543). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- จันทร์เพ็ญ สุขทวี. (2555). ปัญหาและความต้องการในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จิราวุฒิ สีมารักษ์. (2553). การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ณิชมนต์ ปัทมเสวี. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ถาวร เหล่าดั้น. (2542). การศึกษาสภาพแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เทศบาลตำบลหนองหัวแรด. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : เทศบาลตำบลหนองหัวแรด.
- เทศบาลตำบลแหลมทอง. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : เทศบาลตำบลแหลมทอง.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2543). องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- นิตยา คชภักดี และคณะ. (2545). การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการของเด็กโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน. กรุงเทพฯ : กราฟฟิกันแอดเวอร์ไทซิ่ง.
- นิตสาร ทะนวนรัมย์. (2552). ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- นุสรณ์จิต ธรรมศิริ. (2544). การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ระหว่างโรงเรียนเทศบาลกับโรงเรียนเอกชน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บังอร อ้วนล้ำ. (2540). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก:ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. (2554). คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ. พิมพ์ครั้งที่ 1. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด . (2535). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- บุญช่วย ศิริเกษ. (2540). พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษา. เลย : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์. เลย : สถาบันราชภัฏเลย.
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2541). นโยบายและการวางแผน หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2542). หลักและการบริหาร. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสงค์ เอี่ยมเวียง. (2548). การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2546). หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- เพียว แสนบูรณ. (2547). การศึกษางานบุคคลในโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-77.

- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542. (2542, 17 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 114 ก. หน้า 53.
- พิเชษฐ์ สุทธิวิรัตน์. (2540). ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (24 สิงหาคม 2550). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก. หน้า 1-127.
- วรรณพร กาญจนภา. (2544). สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กของกระทรวงมหาดไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- วิไล ธนวิวัฒน์. (2541). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศราวุธ สังกะเพศ. (2551). การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมจิต มาไข่. (2540). การศึกษาการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พัทลุง : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมบัติ จักรสมบัติ. (2541). สภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองเชียงราย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). รายงานการปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น. (2544). คู่มือศูนย์เยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อสารักษาดินแดน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). (2553). สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปีงบประมาณ 2553. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา. (2546). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.

กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2551-2552. กรุงเทพฯ : สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.). (2555).

มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กแห่งชาติ : คู่มือการดำเนินงานมาตรฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2.

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2545). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : อาสาศึกษาคินแดน.

สุชาติ สมสวนจิต. (2547). การศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนตำบลอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เสนาะ ดิยาวี. (2543). การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสนาะ ดิยาวี. (2544). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

องค์การบริหารส่วนตำบลสารภี. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลสารภี.

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่.

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยเจริญ. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลไทยเจริญ.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะไก่อ. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะไก่อ.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้ไผ่.

องค์การบริหารส่วนตำบลลุงเขว้า. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลลุงเขว้า.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนูนาก. (2556). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนูนาก.

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบุญมาก. (2556). **งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ**

พ.ศ. 2556. นครราชสีมา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบุญมาก.

อภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540). **การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษาที่ 12.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

อัครเดช วรหาญ. (2548). **ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการศึกษาอิสระ ร.ป.ม. (การปกครองท้องถิ่น). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

อำนวยการแสงสว่าง. (2540). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์.**

อำเภอหนองบุญมาก. (2556). **ข้อมูลทั่วไปอำเภอหนองบุญมาก. (เอกสารประกอบการบรรยาย). นครราชสีมา : อำเภอหนองบุญมาก.**

Buford, J. F. (2000). "A Study of Faculty Development at a Historically Black Medical School."

Dissertation Abstracts International. 61(3) : 904-A.

Casto, L. E. (1997). "Parent Perceptions of Accreditation Standards in Early Childhood Education." **Dissertations Abstracts International. 380 : 137.**

Gercia, C. R. (1986). "The Theoretical Background to Curriculum Design for Puerto Rican Kindergarten Students." **Dissertations Abstracts International. 49 : 539-A.**

Madsen, K. A. (1997). "An Examination of Multiple Intelligence is Exhibited by Preschool Childhood in a Child Care Center." Ed.D. **Dissertation Abstracts International. 1997 : 240.**

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมศักดิ์ ดวงกระโทก

ด้วย นางสาวดาวรุ่ง อารพพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุเมธ ทิศกลาง

ด้วย นางสาวดาวรุ่ง อารภพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๒๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวอุษา ยิงนรัมย์

ด้วย นางสาวดาวรุ่ง อภรพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๕๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตรื้อทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ท้องถิ่นอำเภอโกสุมพิสัย.....

ด้วย นางสาวดาวรุ่ง อารมพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวดาวรุ่ง อารมพงษ์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว ๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เรียน ท้องถิ่นอำเภอหนองบุญมาก

ด้วย นางสาวดาวรุ่ง อภรพงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา” โดยมี ดร.สาธิต ผลเจริญ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

2.แบบสอบถามฉบับนี้ สำหรับบุคลากรท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

3.แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ จัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีผลการวิจัยที่ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่าง แท้จริง โปรดตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่านให้ครบทุกข้อคำถาม คำตอบของท่านจะ ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด เนื่องจากผู้วิจัยจะนำ คำตอบของท่านไปใช้วิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวดารารุ่ง อารพวงษ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

20-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

61 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา/ปวช. สาขา.....

อนุปริญญา/ปวส. สาขา.....

ปริญญาตรี สาขา.....

สูงกว่าปริญญาตรี สาขา.....

อื่นๆ ระบุ.....

4. สถานภาพตำแหน่งในปัจจุบัน

บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ปลัดเทศบาล/ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้อำนวยการกองการศึกษา

หัวหน้าส่วนการศึกษาฯ

นักวิชาการศึกษา

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ครูผู้ดูแลเด็ก

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เทศบาลตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา**

คำชี้แจง โปรดอ่านรายละเอียดในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าเรื่องนั้นๆ ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด หากท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ละข้ออยู่ในระดับใดแล้ว โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ เพียงเครื่องหมายเดียว ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีการดำเนินการมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการดำเนินการมาก
3	หมายถึง	มีการดำเนินการปานกลาง
2	หมายถึง	มีการดำเนินการน้อย
1	หมายถึง	มีการดำเนินการน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
0	1.ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายสนับสนุนการ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน✓..

จากตัวอย่าง

ข้อ 0 หมายความว่า ตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏ ท่านมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารท้องถิ่นมีการกำหนดนโยบายสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน จึงทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 4

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
1	ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารกำหนดนโยบายสนับสนุนการ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ชัดเจน.....
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติงาน เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด.....
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดทำแผนพัฒนา และงบประมาณใช้ในการปฏิบัติงานที่ ชัดเจน.....
4	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรร งบประมาณเพื่อสนับสนุนศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอย่างเพียงพอ.....
5	คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก.....
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำระเบียบ ว่าด้วยการปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก.....
7	ผู้บริหารท้องถิ่นและคณะกรรมการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมเพื่อ ปรึกษาหารือในการบริหารจัดการศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก.....
8	ผู้บริหารท้องถิ่นมีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง.....
9	ด้านบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกำลังครูผู้ดูแลเด็ก เพียงพอรับผิดชอบเด็กได้อย่างทั่วถึง.....

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม.....
11	ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการฝึกอบรม สัมมนา ศึกษาเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนา ตนเองและวิชาชีพ.....
12	ครูผู้ดูแลเด็กมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็ก นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน.....
13	ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจใน หลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย.....
14	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างขวัญกำลังใจ โดยการยกย่อง ชมเชย ให้รางวัลกับบุคคลในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก.....
15	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ผู้ดูแลเด็กด้วยความเป็นธรรม..... ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย
16	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี วัสดุ ครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางของ เครื่องนอน ฯลฯ มีจำนวนเพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้ การได้เหมาะสมกับเด็ก.....
17	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจัดอาคารสถานที่ และดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ ส่งเสริมต่อการพัฒนาการของเด็กให้อยู่ ในสภาพที่ดีและปลอดภัยสำหรับเด็ก....

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
18	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนหรือ ห้องเรียนมีความเหมาะสมเพียงพอกับ จำนวนเด็ก.....
19	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพภายใน ห้องเรียน มีพื้นที่ใช้สอยเหมาะที่จะทำ กิจกรรมสำหรับเด็ก.....
20	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดห้องเรียน มี แสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้ สะดวก.....
21	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีห้องน้ำ ห้องส้วม จำนวนเพียงพอมีความสะอาดถูก สุขลักษณะและปลอดภัย.....
22	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่กำจัดสิ่งปฏิกูล ที่เพียงพอและถูกสุขลักษณะ.....
23	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการติดตั้งระบบ และอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย ในอาคาร เช่น เครื่องตัดไฟ ถังดับเพลิง มุ้งลวด ตู้เก็บยา.....
24	ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำหลักสูตรและ แผนการจัดประสบการณ์มีความยืดหยุ่น เน้นที่หลักสูตรปฐมวัยเป็นหลัก.....
25	ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม การเรียนการสอนในห้องเรียนอย่าง ต่อเนื่อง.....

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
26	ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ของเด็กให้เพียงพอกับความ ต้องการของเด็ก.....
27	ศูนย์พัฒนาเด็กมีการประชุมวางแผน เพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานการ จัดการเรียนการสอนระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็กและ ผู้ปกครอง.....
28	ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมวันสำคัญ ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร คณะกรรมการ ศูนย์ฯ และผู้ปกครอง.....
29	ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมที่ยึดเด็กเป็น ศูนย์กลาง.....
30	ครูผู้ดูแลเด็กวัดและประเมินผล พัฒนาการของเด็กนักเรียนเป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง.....
31	บุคลากรที่รับผิดชอบด้านการศึกษา มีการกำกับนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียน การสอนของผู้ดูแลเด็กเป็นระบบอย่าง ต่อเนื่อง.....
32	ครูผู้ดูแลเด็กตรวจสุขภาพประจำวัน ให้กับเด็กทุกคน.....

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน					
33	ครูผู้ดูแลเด็กมีการประชาสัมพันธ์งาน ข่าวสารและกิจกรรมต่างๆ ให้ ผู้ปกครองและชุมชนได้ทราบอย่าง สม่ำเสมอ.....
34	ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ ผลงานของเด็กต่อชุมชนเป็นประจำ.....
35	ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมวันสำคัญ ร่วมกับชุมชนทุกครั้ง.....
36	ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์ ครูผู้ดูแล เด็กและผู้ปกครองมีการวางแผนร่วมกัน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....
37	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ศูนย์และพัฒนาเด็ก.....
38	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการระดมทรัพยากร เพื่อพัฒนาศูนย์และพัฒนาเด็กทุกภาค ส่วน.....
39	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กจากชุมชน.....
	ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย					
40	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กระดับตำบล.....

ข้อ ที่	รายการ	ระดับการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
41	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้มีการใช้เครือข่ายในระดับตำบล.....
42	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....
43	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาศูนย์ในด้านพัฒนาการของเด็กปฐมวัยระหว่างเครือข่ายระดับตำบล.....
44	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมให้บุคลากรในเครือข่ายได้เข้ารับการเรียนรู้และพัฒนาร่วมกัน.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดแสดงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการดำเนินการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านบุคลากร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

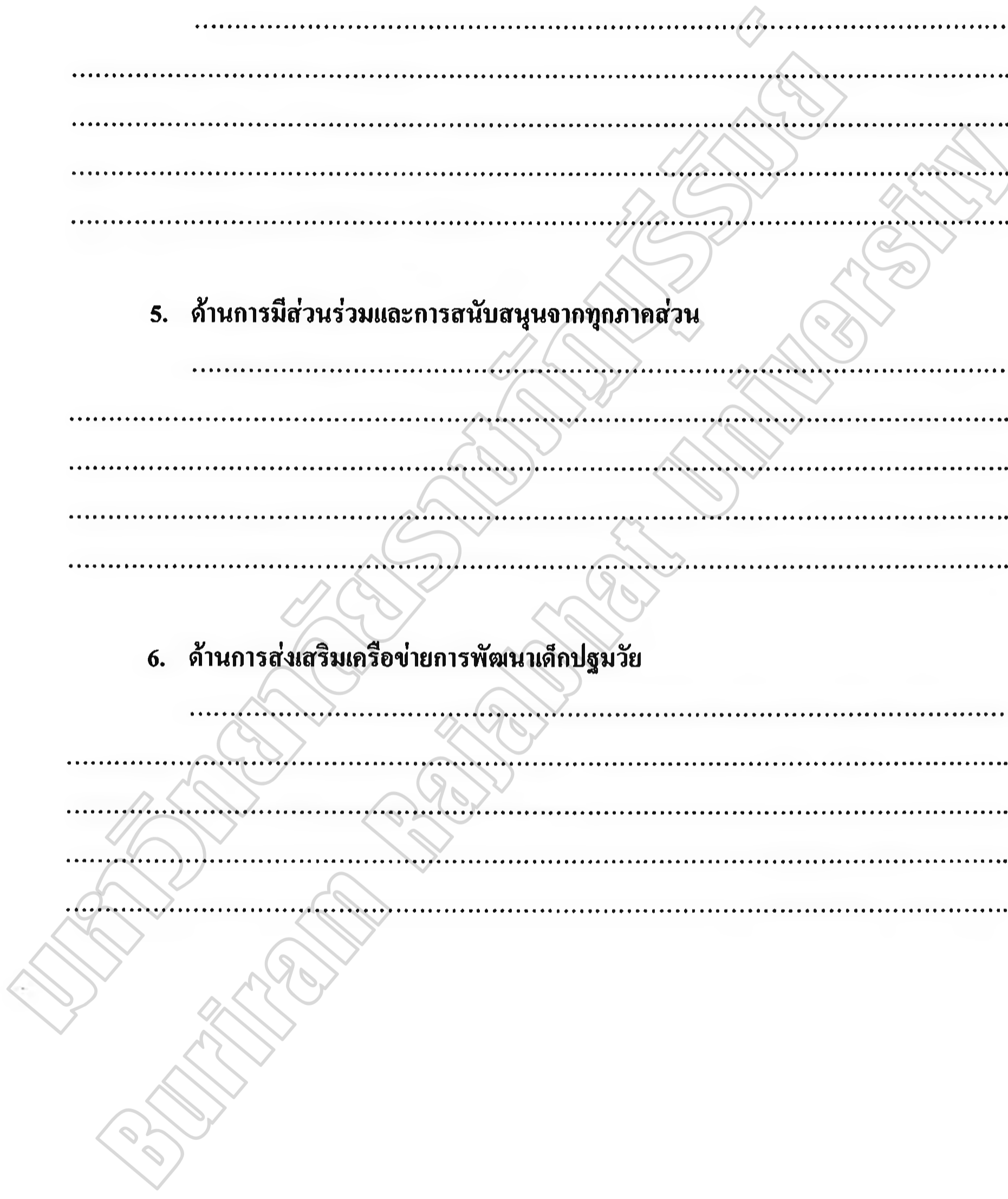
.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

	Mean	Std Dev	Cases	
1.	VAR00001	4.0000	.6948	30.0
2.	VAR00002	4.1333	.7303	30.0
3.	VAR00003	3.9667	.7184	30.0
4.	VAR00004	4.1000	.7589	30.0
5.	VAR00006	3.8000	.6644	30.0
6.	VAR00007	4.0333	.8087	30.0
7.	VAR00008	3.9667	.7184	30.0
8.	VAR00009	4.1667	.6477	30.0
9.	VAR00010	3.6667	.9942	30.0
10.	VAR00011	4.3333	.7112	30.0
11.	VAR00012	4.3667	.7184	30.0
12.	VAR00013	4.3000	.7944	30.0
13.	VAR00014	4.2667	.6915	30.0
14.	VAR00015	4.1667	.8339	30.0
15.	VAR00016	4.1667	.7915	30.0
16.	VAR00017	4.3000	.8367	30.0
17.	VAR00018	4.3000	.9154	30.0
18.	VAR00019	4.2333	.9353	30.0
19.	VAR00020	4.2667	.8683	30.0
20.	VAR00021	4.3667	.8503	30.0
21.	VAR00022	3.9667	.9994	30.0
22.	VAR00023	3.9000	1.0289	30.0
23.	VAR00024	4.3333	.8442	30.0
24.	VAR00025	4.2333	.6789	30.0
25.	VAR00026	4.2667	.6915	30.0
26.	VAR00027	4.3333	.7112	30.0
27.	VAR00028	4.2000	.6644	30.0
28.	VAR00029	4.2667	.7849	30.0
29.	VAR00030	4.2333	.7739	30.0
30.	VAR00031	4.5333	.7303	30.0
31.	VAR00032	4.4000	.7240	30.0
32.	VAR00033	4.4333	.7279	30.0
33.	VAR00034	4.3000	.7944	30.0
34.	VAR00035	4.1000	.8847	30.0
35.	VAR00036	4.4333	.7279	30.0
36.	VAR00037	4.2333	.7279	30.0
37.	VAR00038	4.2667	.7397	30.0
38.	VAR00039	4.0333	.8087	30.0
39.	VAR00040	3.9667	.8503	30.0
40.	VAR00041	4.1333	.9371	30.0
41.	VAR00042	4.1667	.7466	30.0
42.	VAR00043	4.1000	.8030	30.0
43.	VAR00044	4.1000	.8030	30.0
44.	VAR00045	4.2333	.7739	30.0

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

ค่าความเชื่อมั่น

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 44

Alpha = .9855

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 44

Alpha = .9855

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล

นางสาวดาวรุ่ง อกรพงษ์

วันเดือนปีเกิด

วันเสาร์ที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2517

สถานที่เกิด

11 ซอยร่วมมิตร ถนนสรรพกิจโกศล ตำบลนางรอง
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 31110

ที่อยู่ปัจจุบัน

11 ซอยร่วมมิตร ถนนสรรพกิจโกศล ตำบลนางรอง
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ 31110

ตำแหน่ง

ครู คศ.1

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนบ้านสระสะแก อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2530 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนางรองยุทธกาจ

ราษฎร์วิทยาคาร อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2536 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนางรอง

อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2539 อนุปริญญา สาขาการจัดการทั่วไป

สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2542 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาคณิตศาสตร์

สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2558 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์